

Vård- och omsorgsnämnden

Rapporter och meddelanden till vård- och omsorgsnämnden i mars 2024

Förslag till beslut

1. Skrivelserna läggs till handlingarna.

Ärendebeskrivning

Inkomna skrivelser för kännedom till vård- och omsorgsnämnden så som beslut, rapporter och skrivelser från andra nämnder och myndigheter.

Kommunfullmäktige

Beslut 2024-02-01 § 3 - Val till kommunala uppdrag

Beslut 2024-02-01 § 8 - Plan mot alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobak och nikotin samt spel om pengar 2024-2027

Beslut 2024-02-01 § 9 - Plan 2024-2027 för Sveriges bästa kommun för små och medelstora företag

Beslut 2024-02-01 § 11 - Revidering av avgifter inom vård och omsorg i Eskilstuna kommun

Beslut 2024-02-01 § 13 - Revidering av gemensamt reglemente för Eskilstuna kommuns nämnder

Beslut 2024-02-01 § 15 - Svar på motion - Upprätta en plan för byggnation av trygghetsboende i småorterna på landsbygden

Beslut 2024-02-01 § 28 - Anmälan av kommunrevisionens granskning av rutiner för efterlevnad av GDPR - Dataskyddsförordningen

Trygghetsboendet Astrarna

Redovisning 2023

VÅRD- OCH OMSORGSFÖRVALTNINGEN

Johan Lindström
förvaltningschef

§ 3

KSKF/2024:1

Val till kommunala uppdrag

Beslut

- Nedanstående avsägelser godkänns
 - Kjell Arne Larssons (S) avsägelse som ersättare i vård- och omsorgsnämnden.
 - Maria Forslöfs (C) avsägelse som ledamot i kommunfullmäktige.
 - Lars-Olov Lundkvists (M) avsägelse som ombud i Kommuninvest i Sverige AB.
 - Johan Sandbergs (V) avsägelse som ledamot i förskolenämnden.
 - Robin Tannarps (M) avsägelse som ledamot i Daniel Engdals musikstipendiestiftelse.
 - Simon Lindbäcks (SD) avsägelse som ersättare i kommunfullmäktige.
 - Ann-Charlotte Regins (M) avsägelse som ersättare i kommunfullmäktige.
- Eskilstuna kommun begär sammanräkning hos länsstyrelsen avseende platserna som ledamot och ersättare i kommunfullmäktige.
- Tidigare beslut i kommunfullmäktige 2023-12-14 § 197 om att utse Paul Sabo istället för Bo Hellmark som ledamot i Trygghetsberedningen upphävs, valet sker i kommunstyrelsen.
- Nedanstående personer väljs till respektive uppdrag för angiven tid

Kommunfullmäktiges presidium tillika vänortsdelegation

Väljs för perioden 2024-02-01 – 2026-10-14

1:e vice ordförande

Gunilla Ternert (M)

Efter Lars-Olov Lundkvist (M)

Medaljdelegationen

Väljs för perioden 2024-02-01 – 2026-12-31

Består av kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens presidier

Ledamot

Gunilla Ternert (M)

Efter Lars-Olov Lundkvist (M)

Förskolenämnden

Väljs för perioden 2024-02-01— 2024-12-31

Ersättare

Helena Tsiamanis Andersson (V)

Efter Johan Sandberg (V)

Samhällsbyggnadsnämnden

Väljs för perioden 2024-02-01—2024-12-31

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Ersättare Tony Klauninger (SD)
Efter vakant (SD)

Vård- och omsorgsnämnden

Väljs för perioden 2024-02-01 – 2024-12-31

Ersättare Vakant (S)
efter Kjell Arne Larsson (S)

Destination Eskilstuna AB

Väljs för perioden 2024-02-01– årsstämma 2024

Ledamot Anders Kruhsberg (RG Bostad)
Efter vakant (Näringslivet)

Daniel Engdals musikstipendiestiftelse

Väljs för perioden 2024-02-01 – 2026-12-31

Ledamot Urban Andersson (M)
Efter Robin Tannarp (M)

Kommuninvest i Sverige AB

Väljs för perioden 2024-02-01 – 2026-12-31

Ombud Vakant (M)
efter Lars-Olov Lundkvist (M)

Eskilstuna Tingsrätt

Nomineras för perioden 2024-02-01 – 2027-12-31

Nämndeman Johan Edlund
Efter Pernilla Berglund

Beslutet skickas till:
De valda
De entledigade
Berörda organ
Politikerarvoden
Lex support

§ 8

KSKF/2023:132

Plan mot alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobak och nikotin samt spel om pengar 2024-2027

Beslut

1. Plan mot alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobak och nikotin samt spel om pengar 2024-2027 antas och gäller från och med 2024-02-01.

Reservation

Camilla Cederlöf (L) och Erika Rydja Sandvik (L) reserverar sig skriftligt mot beslutet (bilaga A).

Anders Nordin (C) reserverar sig skriftligt mot beslutet (bilaga B).

Maria Chergui (V), Maria Forsberg (V), Jawad Zanganeh (V), Tomas Bergh (V) och Roja Mahmoudi (V) reserverar sig skriftligt mot beslutet (bilaga C).

Marielle Lahti (MP) och Stefan Sjöberg (MP) reserverar sig skriftligt mot beslutet (bilaga D).

Ärendebeskrivning

Plan mot alkohol, narkotika, dopningsmedel och tobak (ANDT) för Eskilstuna kommunkoncern 2019–2022 (förlängd till 2023) är i behov av revidering. Den 24 mars 2022 överlämnade regeringen skrivelsen ”En samlad strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken samt spel om pengar 2022–2025” till riksdagen, som utgör den nya nationella ANDTS strategin.

Mot denna bakgrund har förslag till Remissversion av Plan mot alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobak och nikotin samt spel om pengar (ANDTS) 2024–2027 arbetats fram av kommunledningskontoret. Under arbetets gång har preventionssamordnare ANDTS sammanfattat en lokal lägesbild med hjälp av nationella, regionala och lokala data. Utöver detta har preventionssamordnare ANDTS och representanter på olika nivåer från förvaltningar skapat en nulägesbild av behov, hinder, utvecklingsmöjligheter och förslag på insatser. Planen har presenterats för trygghetsberedningen och diskussioner om remissversionen och slutliga version har skett.

Syftet med plan mot ANDTS är att uttrycka kommunens vilje- och färdriktning för att skapa gemensam styrka, samverkan och systematik i arbetet med frågor som rör ANDTS. Syftet med planen är därmed att ge en tydlig grund för prioritering av kommunkoncernens verksamheters utvecklingsarbete med ANDTS.

Planens förslag till övergripande mål är ”Eskilstuna ska med evidensbaserad praktik sträva efter att bli en kommun fri från narkotika och dopning med minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och spel om pengar samt ett minskat bruk av

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

tobaks- och nikotinprodukter”. Enligt Socialstyrelsen innebär evidensbaserad praktik en medveten och systematisk användning av flera kunskapskällor, den bästa tillgängliga kunskapen, den professionelles expertis och berörda personens situation erfarenhet samt önskemål för beslut om insatser.

Utöver det övergripande målet finns sex mål:

1. Tillgången till alkohol, narkotika, dopningsmedel och tobaks- och nikotinprodukter samt skadeverkningarna av spel om pengar ska minska
2. Pojkar och flickor ska skyddas mot skadliga effekter orsakade av alkohol, narkotika, dopning, tobaks- och nikotinprodukter och spel om pengar
3. Antalet pojkar och flickor som börjar använda narkotika, dopningsmedel, tobaks- och nikotinprodukter eller debuterar tidigt med alkohol och spel om pengar ska minska
4. Antalet pojkar och flickor samt kvinnor och män som utvecklar skadligt bruk eller beroende av alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobaks- och nikotinprodukter och spel om pengar ska minska
5. Kvinnor och män samt pojkar och flickor med skadligt bruk eller beroende ska utifrån sina förutsättningar och behov ha tillgång till vård och stöd av god kvalitet
6. Antalet kvinnor och män samt pojkar och flickor som skadas eller dör på grund av sitt eget eller andras bruk av alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobaks- och nikotinprodukter eller spel om pengar ska minska

I förslag till plan mot ANDTS 2024–2027 beskrivs lokala utföranden och utvecklingsarbeten samt vem som bär ansvar för genomförandet. I planen beskrivs också vilka samhällskostnader ANDTS utgör och en teoretisk bakgrund till ett effektivt hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande arbete.

Planen har remitterats till samtliga nämnder (med undantag av valnämnden och överförmyndarnämnden), bolagsstyrelser och Jämställdhetsberedningen. De synpunkter som kommit in har sammanställts och kommenterats av kommunledningskontoret i separat bilaga. Planen har justerats utifrån de synpunkter som kommit in.

Utöver de justeringar som har skett utifrån synpunkter från remissvaren har även andra ändringar genomförts:

- Under mål 6, lagt till delmål 6.1: *Den alkoholrelaterade dödligheten ska minska.*
- Under mål 6, lagt till delmål 6.2: *Dödsfall orsakade av läkemedel- och narkotikaförgifningar ska minska*
- Under beskrivning av mål 6 har en skrivning med könsuppdelad statistik om alkoholrelaterade dödsfall samt narkotika- och läkemedelsförgifningar under tidsperioden 2019–2022 lagts till.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Plan mot alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobak och nikotin samt spel om pengar 2024-2027 antas och gäller från och med 2024-02-01.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Yrkanden

Maria Chergui (V) yrkar ändring i planen med att skrivningen om att undersöka möjlighet till att genomföra frivilliga, slumpmässiga drogtester bland högstadie- och gymnasieelever tas bort.

Maria Chergui (V) yrkar vidare ändring i planen med att skrivningen om att undersöka möjligheten att genomföra drogtester vid anställning av personal tas bort.

Maria Chergui (V) yrkar i övrigt bifall till kommunstyrelsens förslag.

Camilla Cederlöf (L) yrkar ändring i planen med att skrivningen om att utreda frivilliga slumpmässiga drogtester av elever i kommunens högstadie- och gymnasieskolor tas bort.

Camilla Cederlöf (L) yrkar i övrigt bifall till kommunstyrelsens förslag.

Kim Fredriksson (SD) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Murat Tosun (C) yrkar ändring i planen med att skrivningen om att utreda frivilliga slumpmässiga drogtester av elever i kommunens högstadie- och gymnasieskolor tas bort.

Murat Tosun (C) yrkar för övrigt bifall till kommunstyrelsen förslag.

Josefine Helleday (M) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag samt avslag på Maria Cherguis (V) och Camilla Cederlöfs (L) ändringsyrkanden.

Marielle Lahti (MP) yrkar ändring i planen med att skrivningen om att undersöka möjlighet till att genomföra frivilliga, slumpmässiga drogtester bland högstadie- och gymnasieelever tas bort.

Marielle Lahti (MP) yrkar vidare ändring i planen med att skrivningen om att undersöka möjligheten att genomföra drogtester vid anställning av personal tas bort.

Marielle Lahti (MP) yrkar i övrigt bifall till kommunstyrelsens förslag.

Göran Gredfors (M) och Muhammed Tahsin (M) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag samt avslag på Maria Chergui (V), Camilla Cederlöfs (L), Murat Tosuns (C) och Marielle Lahtis (MP) ändringsyrkanden.

Paul Sabo (KD), Lars Bohlin (SD) och Mikael Strömberg (SD) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning

Vid ställd proposition på Maria Cherguis (V) med fleras ändringsyrkande om att skrivningen om att undersöka möjlighet till att genomföra frivilliga, slumpmässiga

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

drogtester bland högstadie- och gymnasieelever tas bort finner ordföranden att kommunfullmäktige beslutar att avslå detsamma.

Vid ställd proposition på Camilla Cederlöfs (L) med fleras ändringsyrkande om att skrivningen om att undersöka möjligheten att genomföra drogtester vid anställning av personal tas bort finner ordföranden att kommunfullmäktige beslutar att avslå detsamma.

Vid ställd proposition på kommunstyrelsens förslag finner ordföranden att kommunfullmäktige beslutar att bifalla detsamma.

—————

Beslutet skickas till:
Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden
Förskolenämnden
Grundskolenämnden
Gymnasienämnden
Kultur- och fritidsnämnden
Räddningstjänst- och tillståndsnämnden
Servicenämnden
Socialnämnden
Samhällsbyggnadsnämnden
Torshälla stads nämnd
Vård- och omsorgsnämnden
Eskilstuna Kommunföretag AB
Jämställdhetsberedningen
Trygghetsberedningen

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

STYRDOKUMENT

Plan mot Alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobak- och nikotinprodukter samt spel om pengar (ANDTS) 2024–2027

Beslutad när	2024-02-01, § 8
Beslutad av	Kommunfullmäktige
Diarienummer	KSKF/2023:132
Ersätter	KSKF/2017:498
Gäller för	Samtliga nämnder och helägda bolag
Gäller fr o m	2024-02-01
Gäller t o m	2027-12-31
Dokumentansvarig	Direktör för social hållbarhet, operativt av kommunens ANDTS-samordnare
Uppföljning	ANDTS-samordnare följer upp lokala utföranden årligen. En övergripande uppföljning ska göras 2025 som grund för eventuell revidering. En uppföljning och utvärdering sker i slutet av planens tidsperiod.

Program

Ett program är ett styrande dokument som ska visa en färdriktning genom att innehålla vad som ska uppnås inom ett visst område. Det tar inte ställning till utförande, prioriteringar och metoder. Program ska vara långsiktiga, ej tidsbegränsade. Om det ska vara kommun- och/eller koncernövergripande ska det beslutas av kommunfullmäktige i annat fall av berörd nämnd.

Plan

En plan är ett styrande dokument som ska visa en färdriktning genom att innehålla konkreta mål och riktlinjer samt vara tidsbegränsad. Om den ska vara kommun- och/eller koncernövergripande ska den beslutas av kommunfullmäktige i annat fall av berörd nämnd.

Policy

En policy är ett styrande dokument som ska visa ett övergripande förhållningssätt och som ska tjäna som vägledning inom ett område, med angivande av övergripande mål och värden som ska eftersträvas. Policys ska vara långsiktiga, ej tidsbegränsade och beslutas av kommunfullmäktige.

Riktlinje

En riktlinje är ett styrande dokument som ska säkerställa ett korrekt agerande och god kvalitet i handläggning och utförande. Riktlinjer kan vara tidsbegränsade eller ej tidsbegränsade. Om den ska vara kommun- och/eller koncernövergripande ska den beslutas av kommunfullmäktige, i annat fall av berörd nämnd.

Syfte

Eskilstuna kommuns *plan mot alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobak- och nikotinprodukter samt spel om pengar* (ANDTS) uttrycker kommunens vilje- och färdriktning för att skapa gemensam styrka, samverkan och systematik i arbetet med frågor som rör ANDTS. Syftet med planen är därmed att ge en tydlig grund för prioritering av kommunkoncernens verksamheters utvecklingsarbete med ANDTS.

Ämnesområde och bakgrund

ANDTS orsakar stora skador i vårt samhälle. Varje år dör runt 1900 personer av alkoholrelaterade orsaker, runt 850 personer av narkotika-relaterade orsaker och runt 12 000 personer av rökning. Användning av ANDTS är förknippad med en självrapporterad sämre allmän hälsa, mer psykiska besvär och suicidtankar. Alkohol, narkotika och dopning leder också till en ökad otrygghet i samhället då det finns samband med våld och brott¹.

Ett missbruk av narkotika benämns också som riskbruk och förekommer i olika utsträckningar, allt ifrån engångstillfällena vid sociala situationer till en mer omfattande användning, som självmedicinering. Ett skadligt bruk kan utvecklas till ett beroende som kan vara svårt att bryta och ger samtidigt intäkter till den organiserade brottsligheten. Narkotikabruk medför ökade risker för skador ur både ett medicinskt och ett socialt perspektiv. Sjukligheten och dödligheten är större bland personer som använder narkotika jämfört med övriga befolkningen.

Narkotikaförsäljning bidrar till systemhotande brottslighet och det är viktigt att arbeta systematiskt och effektivt med att minska både tillgång och efterfrågan på narkotika med evidensbaserade metoder.

ANDTS leder också till stora samhällskostnader²:

- Alkohol: 103,4 miljarder kr (2019)
- Narkotika: 38,5 miljarder kr (2020)
- Rökning: 31,5 miljarder kr (2015)
- Dopning: 0,3 miljarder kr (2017)
- Spelproblem: 9,1 miljarder kr (2021)

Behov av främjande, förebyggande och åtgärdande insatser

För att minska ANDTS-relaterade skadeverkningar och problem behöver vi jobba hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande med vård och stöd.

Hälsofrämjande arbete syftar till att främja hälsa och stärka eller bibehålla människors fysiska, psykiska och sociala välbefinnande.

¹ <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/20569229/>

² <https://www.folkhalsomyndigheten.se/livsvillkor-levnadsvanor/andts/forebyggande-arbete-inom-andts/det-samhallsekonomiska-vardet-av-halsoframjande-och-forebyggande-andts-arbete/>

Förebyggande arbete syftar till att minska risken för uppkomst av sjukdom, skada, fysiska, psykiska eller sociala problem, och att förhindra återinsjuknande eller genom tidig upptäckt förhindra att sjukdom utvecklas.

Åtgärdande arbete som innebär vårdande och stödjande tillvägagångssätt omfattar att förse människor med exempelvis behandling eller stödverksamhet vid behov, såsom hjälp med rökavvänjning eller hjälp vid missbruk eller beroende.

För att **förebygga användning av ANDTS**, exempelvis narkotikabruk, behöver vi arbeta både hälsofrämjande och förebyggande gentemot de faktorer vi vet påverkar risken för detta. Dessa omnämns som risk- och skyddsfaktorer. Enstaka risk- och skyddsfaktorer har liten effekt på individens beteende och hälsa, men flera faktorer tillsammans kan ge större påverkan.

Det finns ett tydligt samband mellan mängden risk- och skyddsfaktorer och konsumtion av ANDTS. Skyddsfaktorer har en skyddande effekt och dämpar de negativa effekterna av riskfaktorer. Därför är det viktigt att arbeta för att främja skyddsfaktorer samtidigt som vi arbetar för att minska riskfaktorer³.

Många av dessa faktorer är de samma för ANDTS-relaterad problematik och exempelvis psykisk ohälsa och kriminalitet. De kan delas in i strukturell, social och individuell nivå:

- På strukturell nivå kan det handla om människors livsförutsättningar, barn och ungas uppväxtvillkor eller lagar och normer i samhället.
- På social nivå kan det handla om hur väl de sociala sammanhangen som familj, vänner och skolmiljö fungerar.
- På individuell nivå kan det handla om olika förutsättningar och beteenden, exempelvis kön, attityd till skola, psykiska besvär, sjukdomar och syndrom.

Vilka risk- eller skyddsfaktorer som har störst betydelse för individen förändras över tid och varierar också mellan olika samhälleliga och kulturella kontexter. Eftersom risk- och skyddsfaktorer samvarierar är det viktigt att arbeta på flera nivåer med olika risk- respektive skyddsfaktorer för att få större förebyggande effekt.

Effektivt ANDTS-förebyggande arbete omfattar att arbeta långsiktigt med insatser på flera nivåer i samhället och på flera områden samtidigt. Mest effektivt är en kombination av åtgärder inriktade på att påverka såväl:

- Tillgänglighet - exempelvis tillsyn, åldersgränser, prisreglering och lagstiftning,

³ <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/kunskapsstod/2020-2-6597.pdf>

- Efterfrågan - exempelvis attityder och normer, föräldrastöd och kunskapshöjande insatser
- Skadeverkningar - exempelvis tidig upptäckt, tillgång till vård och anhörigstöd.

Insatser och åtgärder inom det förebyggande ANDTS-arbetet delas in i tre nivåer:

1. Insatser på **universell** nivå, som riktar sig till en hel grupp innan problem har uppstått. Det handlar om att minska tillgängligheten, öka tillsynen, arbeta hälsofrämjande i en skola, främja en aktiv fritid för barn och unga, stödja föräldrar i sitt föräldraskap med mera.

2. Insatser på **selektiv** nivå, som riktas direkt eller indirekt till särskilda riskgrupper. Exempel på sådana åtgärder är information och utbildning som riktas till dem som arbetar inom socialtjänsten, skolan eller krogmiljö, samverkan för tidiga insatser, insatser i skolan för att följa upp elever som har svårigheter med skolarbetet eller problematisk frånvaro.

3. Insatser på **indikerad** nivå, vilket exempelvis innebär återfallsprevention, behandling eller omsorg riktad till individer som redan utvecklat skadligt bruk eller beroende av ANDTS. Det kan också vara samverkan för tidig upptäckt av narkotikabruk eller att kommunen har väl fungerande rutin för orosanmälan inkl. uppföljning och återkoppling.

Behoven av olika insatser på olika nivåer kan skilja mellan olika grupper av flickor, pojkar, kvinnor och män. Därför är det viktigt att verksamheter har kännedom om och tillämpar detta för att kunna erbjuda en effektiv och träffsäker myndighetsutövning och stöd av hög kvalitet till alla brukare, kunder och medborgare.

Utgångspunkter

Planens mål och insatsområden grundar sig bland annat på den nationella strategin för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken samt spel om pengar 2022–2025 där ambitionen är att anpassa efter Eskilstunas förutsättningar och behov. Den nationella strategin tar sin utgångspunkt i Förenta nationernas (FN) globala program för hållbar utveckling (Agenda 2030), FN:s konvention om mänskliga rättigheter, FN:s barnkonvention samt Sveriges folkhälsomål.

Enligt den nationella strategin bör en utgångspunkt för det fortsatta arbetet vara att ytterligare stärka jämlikhets- och jämställdhetsperspektivet samtidigt som skyddet för barn och unga ska genomsyra arbetet på alla nivåer.

Mål, utförande och uppföljning

De lokala utföranden/utvecklingsarbeten som tas upp i ANDTS-planen ska föras in som åtaganden och/eller aktiviteter inom ramen för respektive nämnds och bolags ordinarie styrning och uppföljning på nämndnivå

och/eller i berörda verksamheters lokala verksamhetsplaner och verksamhetsberättelser. Respektive nämnd och bolagsstyrelse ansvarar för en samlad bedömning av genomförandet inom sitt ansvarsområde samt uppmärksamma möjligheter och hinder i genomförandet av insatsområdet.

Samordning och samverkan kopplat till genomförande och uppföljning av ANDTS-planen ska så långt möjligt ske i befintliga fora framför allt kopplat till arbetet för att uppnå kommunens strategiska mål om ett tryggt och socialt hållbart Eskilstuna.

I uppföljningar ska redovisning göras fördelat på flickor, pojkar, kvinnor och män där det är möjligt. Den nämnd eller det bolag som benämns först och är markerad med fet stil är ansvarig för att samordna det lokala utförandet/utvecklingsarbetet tillsammans med övriga berörda nämnder och bolag inom kommunkoncernen. Respektive nämnd och bolag ska se lokala utföranden-/utvecklingsarbeten utifrån ett helhetsperspektiv och om möjligt samverka med olika nämnder för att uppnå en större synergisk effekt. Respektive nämnd och bolag ska vid största möjliga mån utifrån planens mål aktivt arbeta för att skapa samarbeten och samverkan med civilsamhället.

Kommunstyrelsen ansvarar för en övergripande uppföljning år 2025 och eventuell revidering. Kommunstyrelsen ansvarar också för en samlad uppföljning och utvärdering av planen i dess helhet efter periodens slut. Planens övergripande mål och mål 1–6 följs upp med hjälp av folkhälsomyndighetens statistikverktyg indikatorlabbet och i en samlad uppföljning efter periodens slut. Delmål följs upp med hjälp av regionens datainsamlingsmetoder och kommunens avloppsvattenprover. Planens lokala genomförande och utvecklingsarbeten följs årligen upp via kommunens beslutsstödsystem samt kvalitativa avstämningar med berörda förvaltningar.

Plan mot Alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobak- och nikotinprodukter samt spel om pengar (ANDTS) 2024–2027

Övergripande mål

Eskilstuna ska med evidensbaserad praktik⁴ sträva efter att bli en kommun fri från narkotika och dopning med minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och spel om pengar samt ett minskat bruk av tobaks- och nikotinprodukter.

⁴ Evidensbaserad praktik innebär en medveten och systematisk användning av flera kunskapskällor, den bästa tillgängliga kunskapen, den professionelles expertis och berörda personens situation, erfarenhet samt önskemål för beslut om insatser. <https://www.socialstyrelsen.se/kunskapsstod-och-regler/omraden/evidensbaserad-praktik/arbete-evidensbaserat/>

Mål 1. Tillgången till alkohol, narkotika, dopningsmedel och tobaks- och nikotinprodukter samt skadeverkningarna av spel om pengar ska minska

En effektiv och strategisk tillsynsverksamhet är viktig för att säkerställa en restriktiv lagstiftning med syfte att minska tillgång och tillgänglighet, vilket i sin tur ska minska ANDTS-relaterade skadeverkningar och problem. Insatser för att minska efterfrågan av narkotika ska ske samordnat med arbetet för att bekämpa narkotikarelaterad brottslighet för att få största möjliga effekt.

Ohälsa, droganvändning, våld, kriminalitet och utanförskap kan förklaras av samma bakomliggande faktorer, eller risk- och skyddsfaktorer. Tidigt främjande och förebyggande arbete som påverkar dessa bakgrundsfaktorer kan därför få effekter på många problemområden samtidigt. Samverkan och samordning mellan ANDTS och det brottsförebyggande arbetet ska därför fortsätta utvecklas. Sedan 2013 har förekomsten av dopning på nationell nivå varit stabil runt 0,5% av kvinnor och 1% av män, men det saknas data på lokal nivå. Därav föreslås inte något nytt utvecklingsarbete kopplat till dopning i planen men det befintliga arbetet kommer att vidmakthållas, exempelvis med metoden *100% ren hårdträning*.

Insatsområden

Arbetet för att minska tillgång och efterfrågan på narkotika ska stärkas

Tillgängligheten till narkotika ökar i Sverige. En undersökning i Stockholm genomförd av STAD (Stockholm förebygger alkohol- och drogproblem) visar att det i större utsträckning förekommer narkotikapåverkade gäster och personal i krogmiljö samt att narkotika erbjuds och används. Därför är ett fortsatt förebyggande arbete i krogmiljö viktigt.

För att minska och motverka narkotikahandlingen i Eskilstuna krävs ett analytiskt och systematiskt arbete för att minska efterfrågan. Många orsaksfaktorer bakom efterfrågan är de samma som de faktorer som påverkar ohälsa, våld och kriminalitet. Därför krävs ett mer samordnat förebyggande och åtgärdande arbete.

Lokalt utförande/utvecklingsarbete

- **KS** ska i samarbete med Polisen eller annan relevant aktör utvärdera arbetet med metoden *Krogar mot knark* som grund för att vässa och årligen erbjuda och följa upp utbildning i metoden riktad till lokala krögare.
- **KS** ska ge kommunkoncernen ett samordnat stöd för att analysera och arbeta med de underliggande risk- och skyddsfaktorerna bakom exempelvis ANDTS, ohälsa, våld och kriminalitet.
- **KS** ska utveckla arbetssätt för att ge kommunkoncernen ett samordnat stöd med social- och situationell narkotikaprevention.

- **KS** ska i samarbete med GSN och GN utveckla rutiner som möjliggör för Polis eller annan relevant aktör att genomföra förebyggande narkotikasök på alla skolor i Eskilstuna kommun för att säkerställa att skolorna i kommunen är narkotikafria.
- **GSN och GN** ska med stöd av KS och SN undersöka möjligheterna att med stöd av tydlig rutin genomföra frivilliga, slumpmässiga drogtester av elever i kommunens högstadie- och gymnasieskolor

Tillsynen av alkohol samt tobak- och nikotinprodukter ska stärkas

Studier och undersökningar visar att det finns samband mellan berusning och våld, där alkohol utgör en utlösande faktor. *Ansvarsfull alkoholserving* är en metod som syftar till att minska våld i krogmiljö och ska därför fortsätta spridas och användas. Det förekommer att minderåriga i Eskilstuna köper tobaks- och nikotinprodukter från affärer som har och inte har försäljnings-tillstånd. Dessa affärer ska rapporteras i större utsträckningar som ett led i en mer effektiv tillsyn. Det är även viktigt att misstanke om otillåten försäljning till minderåriga anmäls till Polisen.

Lokalt utförande/utvecklingsarbete

- **RTN** ska fortsatt årligen erbjuda utbildning i metoden *Ansvarsfull alkoholserving* till lokala krögare.
- **RTN** ska utveckla arbetssätt för att årligen informera personal på alla grund- och gymnasieskolor samt fritidsgårdar i kommunen hur de ska rapportera otillåten försäljning av tobak- och nikotinprodukter.
-

Kommunens kontroll av kosttillskott ska intensifieras

Det förekommer att kosttillskott som säljs innehåller dopningspreparat eller narkotikaklassade substanser. Därför ska kosttillskott kontrolleras i större utsträckning.

Lokalt utförande/utvecklingsarbete

- **RTN** ska utveckla arbetssätt för att genomföra tillsyn och kontroller av kosttillskott som säljs inom kommunen för att kontrollera efter otillåtna substanser.

Mål 2. Pojkar och flickor ska skyddas mot skadliga effekter orsakade av alkohol, narkotika, dopning, tobaks- och nikotinprodukter och spel om pengar

I enlighet med barnkonventionen har barn rätt till en god uppväxtmiljö, rätt till bästa möjliga fysiska, psykiska och sociala välbefinnande samt att barn och unga ska skyddas mot narkotika. Barn och unga är särskilt utsatta och löper särskilt förhöjd risk för att drabbas av ANDTS-relaterad ohälsa, varför tidiga och förebyggande insatser är av stor vikt.

Barn och unga i familjer där det förekommer skadligt bruk eller beroende av ANDTS ska uppmärksammas och få ett ändamålsenligt stöd, både för att

underlätta deras vardag med förskola, skola och kamratrelationer men också för att rusta dem för framtiden. Insatser för att skydda barn mot skadliga effekter av ANDTS bör därför fortsatt utgöra grunden för det hälsofrämjande och förebyggande ANDTS-arbetet.

Insatsområden

Stödet till barn och unga som anhöriga ska intensifieras

Många studier visar att en tydlig riskfaktor för framtida bruk av exempelvis narkotika är föräldrar med missbruksproblematik⁵. I Eskilstuna uppger ungefär 14% av flickorna och 11% av pojkarna att de har en anhörig med missbruksproblematik, men siffrorna är högre på vissa skolor. Därför krävs ett systematiskt arbetssätt för att erbjuda stöd och hjälp till dessa barn och unga.

Lokalt utförande/utvecklingsarbete

- **FSN, GSN och GN** ska säkerställa att alla barn i skolan får information om kommunens stödverksamheter, särskilt vid behov.
- **FSN, GSN, GN och AVN** ska i samverkan SN arbeta för att systematiskt öka tillgängligheten till kommunens stödverksamheter med särskilt fokus på skolor inom kommunen.
- **SN** ska fortsatt stärka utvecklingen och uppföljningen av ett familjeorienterat arbetssätt.

Skolans tobaks- och nikotinförebyggande arbete ska stärkas

Forskning visar att majoriteten av alla som röker börjar i tonåren, och ju tidigare någon börjar röka desto större är risken att fastna i ett beroende⁶. Att ha testat tobak ökar också risken för att utveckla ett regelbundet bruk när man blir äldre. En tydlig tobakspolicy har visat sig ge effekter på att minska rökning⁷, vilken också bör omfatta övriga nikotinprodukter.

Lokalt utförande/utvecklingsarbete

- **GSN, GN och KFN** ska i samverkan med KS ska i framtagandet av ANDTS-policy för kommunens skolor och fritidsgårdar samt fritidshem fastställa att en tobak- och nikotinfri skoltid och fritidsverksamhet gäller.

Mål 3. Antalet pojkar och flickor som börjar använda narkotika, dopningsmedel, tobaks- och nikotinprodukter

⁵ <https://www.folkhalsomyndigheten.se/publikationer-och-material/publikationsarkiv/r/riskfaktorer-for-ungas-narkotikabruk-och-narkotikarelaterade-problem-/?pub=100854>

⁶ <https://www.folkhalsomyndigheten.se/publikationer-och-material/publikationsarkiv/k/kunskap-om-faktorer-som-kan-paverka-barns-och-ungas-tobaksdebut/?pub=98326>

⁷ <https://www.ingentaconnect.com/contentone/psp/hbpr/2020/00000007/00000004/art0009#>

eller debuterar tidigt med alkohol och spel om pengar ska minska

Skador bland barn och unga som orsakas av ANDTS kan aldrig accepteras. Barn, unga och deras vårdnadshavare är därför en av de viktigaste målgrupperna för ANDTS-arbetet. Valfungerande hälsofrämjande, förebyggande samt vårdande och stödjande insatser i ett tidigt skede samt effektiva, evidensbaserade åtgärdande insatser kan förväntas ge positiva effekter på barns framtida hälsa och välbefinnande. På så sätt kan vi öka friskfaktorerna och minska riskfaktorerna.

Här är skolan och dess elevhälsa också en viktig faktor. Det finns samtidigt ojämlikheter mellan olika skolors förutsättningar med förebyggande och främjande arbete och vi behöver säkerställa att alla barn och unga oavsett skola har tillgång till valfungerande elevhälsoteam med goda förutsättningar.

Genom att förebygga ANDTS-användning bland barn och unga kan samhället förhindra att barn och unga skadas och samtidigt bland annat bidra till minskad kriminalitet och ökad trygghet.

Delmål 3.1

Andelen flickor och pojkar i årskurs 9 eller gymnasiets årskurs 2 som någon gång använt narkotika ska minska

Delmål 3.2

Andelen flickor och pojkar i årskurs 7, 9 och gymnasiets årskurs 2 som använder tobak-/nikotinprodukter dagligen eller ibland ska minska

Delmål 3.3

Andelen flickor och pojkar i årskurs 9 som under de senaste 12 månaderna har druckit alkohol en eller flera gånger ska minska

Insatsområden

Det förebyggande arbetet mot narkotika ska stärkas

Att känna till vilka faktorer som kan påverka risken för att vissa barn och unga börjar använda narkotika eller får narkotikarelaterade problem är avgörande för ett effektivt förebyggande arbete⁸. Därför är ett systematiskt arbetssätt byggt på evidensbaserad kunskap väsentligt för att möjliggöra ett mer effektivt arbete. Det är även viktigt att alla skolor arbetar med frågan för att skapa ett mer jämlikt narkotikaförebyggande arbete. Arbetet ska vara kunskapsbaserat för att förstå bredden av narkotikabruket samt att medvetandegöra och sprida kunskap om narkotikabruket och dess fördelning bland befolkningen i kommunen.

Lokalt utförande/utvecklingsarbete

⁸ <https://www.folkhalsomyndigheten.se/livsvillkor-levnadsvanor/andts/forebyggande-arbete-inom-andts/narkotika/riskfaktorer-for-barns-och-ungas-narkotikabruk-eller-narkotikarelaterade-problem/>

- **KS** ska vid behov sprida kunskap och information om nya trender och om möjligt informera om preventiva åtgärder
- **KS** ska med stöd av SN tillhandahålla alla kommunens skolor och deras medarbetare kunskapshöjande insatser om narkotikaprevention och dess underliggande orsaker.
- **KS** ska internt tillgängliggöra information om narkotikabrukets omfattning inom Eskilstuna kommun på internportalen.

Arbetet för att förebygga ANDTS-relaterad ohälsa bland barn och unga och erbjuda tidiga insatser ska stärkas

Familjen, förskolan och skolan är de viktigaste arenorna med störst betydelse för barns utveckling och välmående. På så vis har de också stor betydelse för det hälsofrämjande och förebyggande arbetet mot bruk av ANDTS⁹. Enligt skollagen ska elevhälsan främst vara förebyggande och hälsofrämjande. I Eskilstuna kommun skiljer sig förutsättningarna och kunskapsnivåerna för att jobba förebyggande och hälsofrämjande mellan elevhälsoteamen på de olika skolorna. Kommunen behöver därför säkerställa att elevhälsoteamen på alla skolor i kommunen har rätt förutsättningar för att arbeta förebyggande och hälsofrämjande. Detta omfattar även elevhälsoteamet på vuxenutbildningen.

Det är också viktigt att säkerställa ett gott föräldraskapsstöd. Det finns hälsoekonomiska utvärderingar som visar att föräldraskapsstöd har effekt och är kostnadseffektiva, vilket inte enbart minskar sannolikhet för barns problem med ANDTS utan även annan problematik¹⁰. Här är vuxenutbildningen en viktig kontaktväg till föräldrar.

Lokalt utförande/utvecklingsarbete

- **FSN, GSN, GN** och **AVN** ska säkerställa att elevhälsoteam på alla skolor har förutsättningar att arbeta förebyggande, främjande och åtgärdande på individ-, grupp och skolenhetsnivå i enlighet med skollag med syfte att bland annat minska utsattheten för och skadeverkningarna av ANDTS.
- **SN, AVN** och **FSN** ska tillsammans arbeta systematiskt för att via vuxenutbildning, förskolor och öppna förskolor nå alla föräldrar i kommunen med information och erbjudanden om kommunens stödverksamheter och föräldrautbildningar.
- **KS** och **SN** ska utveckla arbetet med ANDTS-coacher med syfte att öka samverkan mellan dem och socialförvaltningen.
- **KS** ska stödja kommunkoncernens främjande och förebyggande arbete med hjälp av analyser och data från skolundersökningar.

⁹ https://www.emcdda.europa.eu/publications/manuals/european-prevention-curriculum_en

¹⁰ <https://docplayer.se/4784427-Foraldrastod-ar-det-vart-pengarna-halsoekonomiska-analyser-av-foraldrastodsprogram.html>

- **FSN, GSN, GN och KFN** ska med stöd av KS ta fram en ANDTS-policy för kommunens skolor och fritidsgårdar samt fritidshem med syfte att stärka deras arbete mot ANDTS.
- **FSN, GSN, GN och KFN** ska i samverkan med KS systematiskt erbjuda kommunens skolor och fritidsgårdar samt fritidshem utbildning om ANDTS-policyn som ett led i implementeringen av den.
- **GSN och GN** ska med stöd av KS revidera skolornas handlingsplaner mot ANDTS och ska utgå från skolornas nya ANDTS-policy.

Mål 4. Antalet pojkar och flickor samt kvinnor och män som utvecklar skadligt bruk eller beroende av alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobaks- och nikotinprodukter och spel om pengar ska minska

Förutsättningarna för en god hälsa men också risken för att utveckla skadligt bruk av ANDTS påverkas bland annat av individens livsvillkor, levnadsvanor och egna val. Individens levnadsvanor skiljer sig åt beroende på deras sociala miljö, utbildningsnivå och ekonomiska förutsättningar. En central utgångspunkt i arbetet med att förebygga skadligt bruk av ANDTS är därför att människors livsvillkor och levnadsvanor går att påverka. Frågor om hälsa och bruk av ANDTS är därmed inte enbart en fråga för den enskilda individen, utan en fråga för samhället i stort.

Levnadsvanor är ett centralt område för att uppnå en god, jämställd och jämlik hälsa. Insatser som riktar sig mot de faktorer som leder till de både till vanligaste hälsoproblemen och bruk av ANDTS bör prioriteras. Insatserna bör vara såväl generella som riktade mot specifika problem, grupper eller individer. Genom förebyggande arbete och tidiga insatser kan antalet personer som utvecklar skadligt bruk eller beroende av ANDTS minska och bör därför fortsatt förstärkas och utvecklas.

Delmål 4.1

Årliga genomsnitt av halter rörande droger i avloppsvatten i Eskilstuna kommun ska minska.

Delmål 4.2

Andelen kvinnor och män över 18 år som någon gång använt narkotika ska minska

Delmål 4.3

Andelen kvinnor och män över 18 med riskkonsumtion av alkohol ska minska

Delmål 4.4

Andelen kvinnor och män över 18 som röker dagligen ska minska

Insatsområden

Arbetet med att förebygga och åtgärda ANDTS-relaterad ohälsa i arbetslivet ska fortsätta

Skadligt bruk eller beroende av alkohol, narkotika, dopning, tobaks- och nikotinprodukter samt spel om pengar är en riskfaktor för både sjukfrånvaro och minskad produktivitet. Det kan också påverka arbetslivet och medföra risker i arbetsmiljön, orsaka arbetsplatsolyckor, påverka medarbetarnas psykiska och fysiska hälsa och orsaka situationer med hot och våld.

Alkohol och droger accepteras inte på arbetsplatser inom Eskilstuna kommuns verksamheter. Alla medarbetare inom Eskilstuna kommun har rätt att känna sig trygga på sin arbetsplats och påverkan av alkohol eller droger är därför inte accepterat. Det förebyggande arbetet mot alkohol och droger ska vara en del av arbetsplatsernas övergripande arbete med arbetsmiljön.

Lokalt utförande/utvecklingsarbete

- Varje förvaltning ska säkerställa att alla dess chefer och medarbetare har tillräckliga kunskaper om rutin vid misstanke om påverkan på arbetsplatsen.
- **KS** ska undersöka möjligheten att genomföra drogtestar vid anställning av personal.

Främjande och förebyggande insatser samt stöd ska tillgängliggöras

Alkoholkonsumtionen hos äldre följer inte den sjunkande trenden i övrigt, vilket kan bero på att denna generation tidigare har druckit i större utsträckning än vad andra generationer gör. Äldre har ökad risk för sjukdomar och skador av alkohol i större utsträckning än andra¹¹. Några orsaker bakom äldres riskkonsumtion är en känsla av meningslöshet och det behövs insatser för att motverka depression, ångest och ensamhet¹². Universitet är en arena där många unga vuxna befinner sig, en grupp vars konsumtion av ANDTS oftast sker i större utsträckning än andra åldersgrupper. Därför är det relevant att fortsätta utveckla samarbetet och samverka för att utveckla och tillämpa insatser för att förebygga bruk av ANDTS men även tillgängliggöra stöd.

För att nå ut till så många personer som möjligt inom kommunen behövs arbete med många underliggande faktorer till bruk av ANDTS på en övergripande nivå. Folkhälsomyndighetens analyser visar till exempel att universella program har en låg kostnad för genomförande, samtidigt som de kan minska utagerande beteende hos barn och öka deras hälsorelaterade livskvalitet¹³.

¹¹ https://www.sls.se/globalassets/sls/dokument/alkohol-och-aldre_alkoholen-och-samhället-2019_rapport_sv.pdf

¹² <https://socvet.se/article/view/2444>

¹³ <https://docplayer.se/4784427-Foraldrastod-ar-det-vart-pengarna-halsoekonomiska-analyser-av-foraldrastodsprogram.html>

Lokalt utförande/utvecklingsarbete

- **FSN och AVN** ska i samverkan med SN tillgängliggöra och erbjuda alla föräldrar med barn på förskola och öppen förskola universella föräldraskapsstöd med särskilt fokus på föräldrar med störst behov.
- **KS** ska fortsätta utveckla samarbetet och samverkan med AVN och MDU för att nå fler unga vuxna med förebyggande och stödjande insatser.
- **VON** ska säkerställa att all personal inom äldreomsorgen har tillräcklig kunskap om skadlig alkoholkonsumtion hos äldre och dess riskfaktorer.
- **KFN** ska utveckla arbetet med att främja äldres sociala sammanhang och meningsfullhet med syfte att bland annat minska riskfaktorer för riskbruk.
- **SN och AVN** ska fortsätta utveckla samverkan mellan ekonomiskt bistånd och stöd och behandling i syfte att upptäcka skadligt bruk av ANDTS, förtydliga ansvar och att i ett tidigt skede tillgängliggöra stöd till personer med behov.

Arbetet för att nå målet om ett rökfritt Sverige 2025 ska fortsätta

Enligt Liv och hälsa-undersökningar i Eskilstuna är det vanligare för personer födda utanför Norden, personer med låg utbildning och personer med låg inkomst att röka dagligen. Sedan 2017 har inte andelen rökare i Eskilstuna minskat, vilket det har i riket. Ungefär 7 av 10 personer vill sluta röka och behöver stöd och hjälp till det¹⁴. Därför krävs ett bredare arbete för att tillgängliggöra och erbjuda rökavvänjning på flera språk i samverkan med relevanta aktörer.

Lokalt utförande/utvecklingsarbete

- **KS och AVN** ska i samverkan med bland annat Region Sörmland arbetet för att tillgängliggöra stöd till rökavvänjning på flera språk.
- **KS** ska fortsätta samverka med Region Sörmland för att skapa systematiska arbetssätt för att tillgängliggöra hjälp till rökavvänjning inom Eskilstuna kommun.

Mål 5. Kvinnor och män samt pojkar och flickor med skadligt bruk eller beroende ska utifrån sina förutsättningar och behov ha tillgång till vård och stöd av god kvalitet

Personer med skadligt bruk eller beroende bör, utifrån sina individuella förutsättningar och behov, få tillgång till vård och stöd av god kvalitet. Detta innebär insatser som är beprövade eller evidensbaserade, tillgängliga och säkra, samt utförs av erfaren och kunnig personal med en helhetssyn på brukarens behov. Samverkan och samarbete kring individen och dennes

¹⁴ https://www.slutarokalinjen.se/globalassets/verksamheter/sluta-roka-linjen/material-ny-2022/sluta-roka-for-dig-som-vill-bli-rokfri_low.pdf

anhöriga och närstående har en central roll för att den enskilde ska få sammanhållen vård- och stödinsatser.

Det är vanligt att personer med skadligt bruk eller beroende har andra psykiatriska diagnoser eller närliggande tillstånd. Behandling för skadligt bruk eller beroende behöver därför ges samordnat med behandling för andra psykiatriska tillstånd.

Arbetet med hälsofrämjande och förebyggande insatserna riktade till personer med skadligt bruk eller beroende ska stärkas. I detta arbete behöver, förutom behandling av sjukdomstillstånd, även livsstilsfaktorer och andra förutsättningar för hälsa särskilt uppmärksammas.

Skadligt bruk och beroende drabbar, förutom den enskilde, ofta barn och andra anhöriga och närstående. Att öka patienters, brukares och anhörigas och andra närståendes inflytande i vården och omsorgen ska därför fortsatt prioriteras. Det är också viktigt att fortsätta utveckla insatser för att minska stigmatiseringen av personer med skadligt bruk eller beroende.

Insatsområden

Samordnade insatser och hälsofrämjande arbete vid skadligt bruk eller beroende ska stärkas

Om en person har behov av insatser från både hälso- och sjukvården och socialtjänsten kan kommunen och regionen upprätta en samordnad individuell plan (SIP). Planen ska upprättas om kommunen eller regionen bedömer att den behövs för att personen ska få sina behov tillgodosedda och om personen samtycker till att den upprättas. Detta bör alltid beaktas för att personen ska få sina behov tillgodosedda, och om personen samtycker till att den upprättas.

Hälsofrämjande arbete i form av fysisk aktivitet har en positiv effekt på flera riskfaktorer, bland annat minskad stress, depression och ångest som alla har en påverkan på skadligt bruk eller beroende och i vissa fall orsakar återfall. Det finns flera undersökningar som tyder på att exempelvis fysisk aktivitet som hälsofrämjande arbete i samband med beroendevårdsinsatser ökar mottagligheten för beroendevårdsinsatser och har en gynnsam effekt på individens fysiska och psykiska hälsa¹⁵.

Lokalt utförande/utvecklingsarbete

- **SN** ska fortsatt effektivisera arbetet med samordnad individuell plan (SIP) för att stärka samordning mellan olika aktörer.
- **SN** ska undersöka möjligheterna att arbeta med hälsofrämjande insatser inom beroendevården med syfte att öka förutsättningarna för individen att tillgodogöra sig de beroendevårdsinsatser som erbjuds.

¹⁵ <https://www.mdpi.com/2076-3417/12/18/9117>

Tillgängliggöra vård och stöd vid missbruk och beroende av narkotika

På riksnivå uppskattas runt 1,6% av kvinnorna och 1,9% av männen ha ett narkotikaberoende, men det saknas data på lokal nivå. Att erbjuda och tillgängliggöra vård och behandling för barn och unga samt vuxna är väsentligt för att bryta ett missbruk och/eller beroende.

Det finns undersökningar som visar att internetbaserat stöd vid beroende är effektiva för att minska eget bruk. Det framkommer också att ett motiv till att målgruppen använde stödet var anonymitet och tillgänglighet¹⁶. Vanliga hinder för att vilja söka vård för beroende är stigma och oro att bli straffad¹⁷. Ett anonymt och tillgängligt internetbaserat stöd kan potentiellt motverka detta och ge fler personer möjligheten att minska sitt bruk.

Lokalt utförande/utvecklingsarbete

- **GSN och GN** ska med stöd av SN informera skolor om kommunens stöd och behandling med syfte att tillgängliggöra vård och behandling för barn och unga samt vuxna
- **SN** ska systematiskt informera all personal på alla skolor och fritidsgårdar i kommunen om orosanmälan och kännetecken på bruk/påverkan av narkotika.
- **SN** ska undersöka möjligheter att erbjuda digitalt stöd och behandling för att tillgängliggöra beroendevården.

Stärkta insatser för att nå flickor och pojkar, kvinnor och män i en socialt och hälsomässigt utsatt situation till följd av skadligt bruk eller beroende

En studie genomförd av MDU och Västmanlands länsstyrelse undersökte kvinnor i missbruk och deras utsatthet. Det är vanligt förekommande att kvinnor i missbruk utsätts för sexuella övergrepp, hot, kränkningar och skador av sexuellt våld¹⁸. Därför behöver personal som möter kvinnor i missbruk eller beroende ha en bred kunskap och kompetens för att kunna ge ett gott bemötande och stöd. Erfarenheter av att prostitution bör uppmärksammas liksom våldsutsatthet eftersom det kan ha stor betydelse för den fortsatta behandlingsplaneringen.

Lokalt utförande/utvecklingsarbete

- **SN** ska fortsatt arbeta för att alla berörda medarbetare har god kunskap om flickors och kvinnors utsatthet i missbruk och beroende.

Mål 6. Antalet kvinnor och män samt pojkar och flickor som skadas eller dör på grund av sitt eget eller andras

¹⁶ <https://ascjournal.biomedcentral.com/articles/10.1186/s13722-020-00185-8>

¹⁷ <https://www.folkhalsomyndigheten.se/contentassets/264ba5c0674247f0b36d5849888b1fb0/europeiska-webbundersokningen-narkotika-2021.pdf>

¹⁸ <https://catalog.lansstyrelsen.se/store/23/resource/19>

bruk av alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobaks- och nikotinprodukter eller spel om pengar ska minska

Skadligt bruk och beroende av ANDTS bidrar till en stor del av sjukdoms-
bördan och den förtida dödligheten. Skadligt bruk och beroende av ANDTS
är även en bidragande eller underliggande faktor till olika typer av ANDTS-
relaterade skador. Det finns ett samband mellan användning av alkohol, nar-
kotika och dopning och våld och olyckor, men också förgiftningar och över-
doser.

Under tidsperioden 2019–2022 orsakade läkemedel- och
narkotikaförgiftningar 36 dödsfall, varav 15 kvinnor och 21 män. Alkohol
orsakade under samma period 89 dödsfall, varav 25 kvinnor och 64 män,
enligt dödsorsaksregistret. Att minska antalet personer som skadas eller dör
till följd av skadligt bruk eller beroende av ANDTS behöver därför ha hög
prioritet. Målsättningen att successivt minska antalet personer som skadas
eller dör på grund av sitt eget eller andras bruk är beroende av att de övriga
målen och insatserna i denna plan genomförs. Det behöver bland annat
innefatta ett väl utformat förebyggande och främjande arbete, utveckling av
en god vård och omsorg samt adekvata efterfråge- och
tillgänglighetsbegränsande insatser.

Delmål 6.1

Den alkoholrelaterade dödligheten ska minska.

Delmål 6.2

Dödsfall orsakade av läkemedel- och narkotikaförgiftningar ska minska

Insatsområden

Det nationella varningssystemet (VSN) för att motverka narkotika- relaterade dödsfall bör fortsatt spridas inom Eskilstuna kommun

Information som berör nya och farliga substanser eller förändrade använd-
ningsmönster, spikade substanser och mer, behöver spridas till aktörer som
möter personer som använder eller har tillgång till narkotika, eller som har
behov av denna information. Informationen behöver även delas till aktörer
som arbetar för att minimera risker för förgiftningar eller överdoseringar.

Lokalt utförande/utvecklingsarbete

- **KS** ska i samverkan med SN aktivt sprida VSN till relevanta aktörer
inom kommunen med syfte att tillgängliggöra information för att
motverka narkotikarelaterade dödsfall.

Naloxon bör tillgängliggöras i ökad utsträckning

En viktig del i arbetet med att motverka den narkotikarelaterade dödligheten
är att öka tillgängligheten till naloxon. Naloxon är ett effektivt och lättanvänt
läkemedel som kan häva överdoser av opioider, till exempel heroin eller fen-
tanyl. Av denna anledning ska insatser fortsatt genomföras i syfte att till-
gängliggöra naloxonläkemedel. Det kan exempelvis handla om att utbilda

fler personalkategorier i hur naloxon används, hur risker med olika preparat kan bedömas och att sprida samt målgruppsanpassa kommunikations- och utbildningsinsatser till brukare av narkotika.

Lokalt utförande/utvecklingsarbete

- **KS** tillsammans med SN ska undersöka utvecklingsmöjligheter mellan Region Sörmland och Eskilstuna kommun med det övergripande arbetet med Naloxon med syfte att bland annat utbilda medarbetare om Naloxon och dess användning samt för att förse brukare med information om Naloxon.

Antalet döda och skadade i trafiken på grund av alkohol och andra droger bör minska

Samverkan mot alkohol och droger i trafiken (SMADIT) är ett arbetssätt som syftar till att personer som ertappats för ratt-, drogratt- eller sjöfylleri ges ett erbjudande om en vårdkontakt för sina problem. SMADIT bygger på nära och långsiktigt samarbete mellan samhällsaktörer som polis, kommun och region. Genom att ge personer möjlighet till vård och stöd direkt efter händelsen, vill man också kunna minska antalet återfall i den här typen av brott.

Lokalt utförande/utvecklingsarbete

- **SN** ska utveckla, effektivisera och följa arbetet med SMADIT för att snabbt fånga upp och erbjuda påverkade förare vård och stöd direkt.

Det suicidpreventiva arbetet ska stärkas

Av de dödsfall som årligen sker i läkemedels- och narkotikaförgiftningar är ca en fjärdedel en följd av en avsiktligt självdestruktiv handling. Drygt hälften av dessa dödsfall gäller kvinnor, vilket skiljer sig från suicidstatistiken i stort där suicid oftast sker bland män. Den övergripande bilden är också att en mycket stor andel av dem som avlidit av läkemedels- eller narkotikaförgiftningar har en samtidig psykiatrisk diagnos och har haft kontakt med den slutna eller specialiserade hälso- och sjukvården. Arbetet med att förbygga suicid är en viktig del i målet för det suicidpreventiva arbetet att minska antal suicid i Eskilstuna kommun.

Lokalt utförande/utvecklingsarbete

- **Varje nämnd** ska ansvara för att beakta riskgrupper med koppling till ANDTS i arbetet med plan för suicidprevention.

Gällande lagstiftning och annan rättslig reglering

Följande lagar har bäring på ANDTS-arbetet:

- Alkohollag (2010:1622)
- Narkotikastrafflagen (1968:64)
- Lagen om kontroll av narkotika (1992:860)
- Lagen om förbud mot vissa hälsofarliga varor (1999:42)

- Lagen om förstörande av vissa hälsofarliga missbrukssubstanser (2011:111)
- Lag (1991:1969) om förbud mot vissa dopningsmedel
- Lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter
- Lag (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter
- Spellag (2018:1138)

Utöver dessa har även följande exempel på lagar bäring på det hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande arbete som bedrivs inom ANDTS-område:

- Socialtjänstlag (2001:453)
- Hälso- och sjukvårdslag (2017:30)
- Skollag (2010:800)
- Lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter

Förhållande till redan fattade politiska beslut

Plan mot Alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobak- och nikotinprodukter samt spel om pengar (ANDTS) Eskilstuna kommunkoncern 2024–2027 förhåller sig till och kompletterar nedanstående styrdokument:

- Eskilstuna kommuns vision
- Kommunens 4-åriga strategiska mål
- Policy för jämlik hälsa
- Plan för jämställdhet
- Plan mot mäns våld mot kvinnor inklusive hedersrelaterat våld och förtryck
- Plan för tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning 2022–2025
- Plan för suicidprevention 2023–2027

Reservation

Ärende 9. Plan mot alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobak och nikotin samt spel om pengar 2024–2027. KSKF/2023:132

Liberalerna reserverar oss mot införandet av drogtester av Eskilstuna kommuns skolor och att en utredning ska genomföras för att undersöka införandet av detta.

Som liberaler kan vi inte ställa upp på att misstänkliggöra eleverna i våra skolor. Det ska vara en trygg plats där kunskapssökande ska vara fokus. Det här kommer att öppna upp för att misstänkliggöra elever som inte vill acceptera kroppsliga ingrepp och det är oacceptabelt. Dessutom anses är det konstaterat att ett urinprov är att betrakta som ett kroppsligt ingrepp.

Att lägga pengar på en utredning av att införa drogtester i Eskilstunas skolor är inte aktuellt för oss liberaler då vi anser att drogtesterna inte ska införas alls. Vi ser att den pengarna utredningen kostar i stället läggs på våra skolor som idag kämpar med en ansträngd ekonomi och stora besparingskrav för 2024.

För Liberalerna

Camilla Cederlöf

Erika Rydja Sandvik

RESERVATION *VRKANDE*
**Plan mot alkohol, narkotika, dopningsmedel,
tobak och nikotin samt spel om pengar
2024-2027**

Centerpartiet står bakom ANDTS strategin i sin helhet förutom tillägget som gjorts av den politiska majoriteten som innefattar skrivelsen att med stöd av kommunledningskontoret undersöka frivilliga, slumpmässiga drogtestar av elever i kommunens högstadie- och gymnasieelever. För Centerpartiet är detta signalpolitik och minskar inte droganvändningen, förslagen kränker individen och strider mot grundlagen där vi är skyddade från kroppsliga ingrepp.

Centerpartiet står därför inte bakom slumpmässigt utvalda drogtestar av barn och unga, endast vid misstanke ska tester utföras och den befogenheten har polisredan idag. I praktiken kommer detta leda till misstänkliggörande och motverka relationsbygget mellan elev och skola samt vara en inskränkning av barn och ungas kroppsliga integritet och inte något som en myndighet, som ska jobba förtroendeförebyggande med eleverna ska syssla med.

Det finns också stora risker att detta "slumpmässiga testande" pekar ut grupper av barn och unga och till sist, vad blir konsekvenserna av att tacka nej till ett frivilligt test?

Eskilstuna 2024-02-01

För Centerpartiet

Anders Nordin (C)

Reservation
Kommunfullmäktige Eskilstuna

Ärende:9

**Plan mot alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobak och nikotin samt spel om pengar
2024-2027**

Dnr: KSKF/2023:132

Vänsterpartiet har reserverat sig mot förslaget på Plan mot alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobak och nikotin samt spel om pengar 2024-2027. Vi har yrkat avslag på planen då vi inte fick igenom våra yrkanden.

Vänsterpartiet har yrkat på att skrivningen kring att undersöka möjlighet till att genomföra frivilliga, slumpmässiga drogtester bland högstadie-och gymnasieelever ska tas bort ur planen då det är ett direkt ingrepp i barns och ungas liv vilket inte är förenligt med barnkonventionen. Barnkonventionen anger tydligt att barns fysiska och psykiska integritet ska respekteras vilket inte är förenligt med att utsättas för slumpmässiga drogtester.

Det saknas också ett fullgott stöd i lagstiftningen i Sverige för att genomföra det. Regeringsformen säger att ”Var och en är gentemot det allmänna skyddad mot påtvingat kroppsligt ingrepp”. Det är en grundlagsskyddad rättighet i Sverige att inte utsättas för påtvingade kroppsliga ingrepp och till det räknas drogtester. Utöver det så finns en barnkonvention som nu är lag i Sverige, där barns rättigheter ska tillgodoses i allt.

Som nämnt ovan saknas barnkonsekvensanalys av detta förslag vilket gör att Vänsterpartiet inte anser att man ska gå vidare med detta förslag. Det handlar om elever som från 12 års ålder utan misstanke om droganvändning ska utsättas för frivilliga och slumpmässiga drogtester. Vänsterpartiet upplever dessutom att ordet slumpmässigt är godtyckligt och väcker tankar kring vilka elever som kan väljas ut. Det finns idag redan utarbetade rutiner om drogtester, i de fall de kan behöva göras, och på vilket sätt man ska gå tillväga med det och vi anser att det räcker.

Utöver ovan har Vänsterpartiet yrkat på att skrivningen om att utreda drogtester vid nyanställning av personal tas bort eller ändras i planen till följande nya förslag på skrivning.

”Det finns tydliga rutiner gällande hur chefer och medarbetare ska agera vid misstanke om påverkan på arbetsplatsen samt ett nära samarbete med kommunhälsan. Detta arbete anser vi kan förstärkas och att mer stöd ges till personalorganisationen, till chefer och medarbetare. Vänsterpartiet ser därför inget behov att gå vidare med en utredning kring att drogtesta nyanställd personal då det inte finns någon lagstiftning som stödjer detta samt för att värna om vår personals personliga integritet.”

Vänsterpartiet anser i övrigt att det förslag på ANDTS-plan som utarbetats innehåller många bra förslag och mål för att förstärka och öka takten i det förebyggande arbetet mot alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobak och nikotin samt spel om pengar. Förslagen är genomarbetade och utgår ifrån aktuell forskning på området.

Det som behöver förstärkas är det sociala förebyggande arbetet i att upptäcka tidigt, komma in och stödja, att arbetet med beroendecentrum ung förstärks och förbättras när barn blir vuxna och fyller 18 år. Det stora främjande och förebyggande arbetet på kvällar och helger behöver intensifieras i hela kommunen, men framförallt i stadsdelar och i centrum. En stor del av eftermiddagar och kvällar är många barn och ungdomar ute men har ingen meningsfull fritid eller möjlighet att delta i det. Det kan vara så att det inte går bra i skolan och måendet överlag inte är bra. Det finns en stor psykisk ohälsa bland unga och det är många olika faktorer som kan leda till att unga börjar använda droger. Orsakerna kan vara flera och därför är det förebyggande arbetet så viktigt. Vänsterpartiet anser att det är genom ett förstärkt och kraftsamlat arbete kvällar och helger där kommunen och civilsamhället möter unga i Eskilstuna som det går att nå fram till unga mycket mera för tidig upptäckt och för rätt hjälp och stöd. Vänsterpartiet anser att det är där vi ska lägga den stora prioriteringen i arbetet med att skydda barn och unga från alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobak och nikotin samt spel om pengar.

Maria Chergui (V)

Maria Forsberg (V)

Jawad Zanganeh (V)

Tomas Bergh (V)

Roja Mahmoudi (V)

Kommunfullmäktige 240201

Reservation

Ärendenr: 9

Rubrik: Plan mot alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobak och nikotin samt spel om pengar 2024-2027 KSKF/2023:132

Vi reserverar oss mot beslutet till förmån för vårt ändringsyrkande i ärendet där vi framför att MP Eskilstuna står bakom ANDTS-planen i sin helhet, men att vi inte kan stödja tillägget om att GSN och GN med stöd av KS och SN ska undersöka möjligheterna att med stöd av tydlig rutin genomföra frivilliga, slumpmässiga drogtester av elever i kommunens högstadie-och gymnasieskolor (som står på sidan 7 i planen under Lokalt utförande/utvecklingsarbete, avsnitt Insatsområden). Vi kan inte heller stödja punkten om att KS ska undersöka möjligheten att genomföra drogtester vid anställning av personal (som står på sidan 12 under Lokalt utförande/utvecklingsarbete, avsnitt Insatsområden:).

Vi yrkade därför att dessa punkter skulle strykas ur planen.

Miljöpartiet menar att barn i skolan inte ska utsättas för drogtester, de ska få gå i en skola där vi lägger fokus på trygghetsfrämjande och förebyggande åtgärder. Vi är helt emot detta och undrar också var resurserna ska tas för att genomföra detta. Vi har redan en kommun som går på knäna och bland annat en skolverksamhet som dras med stora underskott. Ändå ska de lokala utförandena och utvecklingsarbetet som Plan mot ANDTS pekar ut, finansieras inom ram. Vidare vill vi påpeka att elever är i beroendeställning till personal inom skolan. Det kan förekomma gruppträck, press på eleven att lämna prov och elever kan misstänkliggöras om hen inte vill lämna ett urinprov. En reell frivillighet blir därmed svår att fastställa i praktiken. Ytterligare ett argument mot att genomföra frivilliga tester av elever är att man kan ha preparat i kroppen av lagliga skäl (inom sjukvården) och att det kan vara integritetskränkande att behöva visa vilka mediciner man tar. Detsamma gäller självklart även för vuxna och när det gäller drogtester vid såväl anställning av personal som av högstadie- och gymnasieelever vill vi också påpeka att det inte finns någon evidens för att generell drogtestning skulle leda till minskad drogförsäljning alternativt minskat missbruk.

Marielle Lahti (MP)

Stefan Sjöberg (MP)

§ 11

KSKF/2023:435

Revidering av avgifter inom vård och omsorg i Eskilstuna kommun

Beslut

1. Revidering av avgifter inom vård och omsorg i Eskilstuna kommun avseende måltidsabonnemang antas. Nya avgifter för vård och omsorg gäller från och med den 1 februari 2024.

Ärendebeskrivning

Vård- och omsorgsnämnden föreslår kommunfullmäktige att besluta om nya avgifter för måltidsabonnemang som beviljas som en biståndsinsats. Måltidsabonnemang ingår som en del i avgifter för vård och omsorg i Eskilstuna kommun men är en avgift som ligger utanför högkostnadsskyddet. Nuvarande avgift för måltidsabonnemang beslutades av kommunfullmäktige den 14 februari 2023 (KSKF/2022:440, § 46) och gällde från den 2 mars 2023.

Avgifter för måltidsabonnemang justeras årligen med hänsyn till kommunens inflationsuppräknings för måltidsverksamhet vilket är beslut som är delegerat till vård- och omsorgsnämnden enligt kommunfullmäktiges beslut den 20 december 2011 (KSKF/2011:346, § 168).

Nuvarande avgift för måltider tar hänsyn till effektiviseringar som genomförts av måltidsorganisationen. Under 2023 har det blivit alltmer tydligt att det fortfarande finns en viss subvention i priset då nuvarande pris inte täcker självkostnaden och därmed bidrar till ett underskott för måltidsorganisationen. Subventionen medför att det behöver ske en revidering av priset utöver kommunens inflationsberäkning.

Förslag på reviderade avgifter för måltidsabonnemang grundar sig dels på

- kommunens inflationsuppräknings med 2,8 procent dels
- uppräknings utöver med 5,2 procent.

Den totala höjningen av avgiften för måltidsabonnemang blir därmed 8,0 procent och föreslås börja gälla från och med den 1 februari 2024.

Konsekvensen för den enskilde som till exempel beviljats ett måltidsabonnemang i särskilt boende blir att månadskostnaden höjs från 4 189 kronor till 4 524 kronor, en höjning med 335 kronor i månaden.

I samband med vård- och omsorgsnämndens beslut om förslag på reviderade avgifter ger nämnden förvaltningen i uppdrag att ta fram en plan för hur återstående delen av subventionen kan tas bort så att en självkostnad för måltidsabonnemang i eget ordinarie boende uppnås.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Revidering av avgifter inom vård och omsorg i Eskilstuna kommun avseende måltidsabonnemang, antas. Nya avgifter för vård och omsorg gäller från och med den 1 februari 2024.

Yrkanden

Erika Rydja Sandvik (L) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Beslutet skickas till:

Vård- och omsorgsnämnden

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Avgifter inom vård och omsorg i Eskilstuna kommun

Antagna av kommunfullmäktige 2024-02-01 § 11

Gäller från och med 2024-02-01

Avgifter inom högkostnadsskyddet	Pris/månad			Pris/månad
	2024-02-01	Höjning %	Höjning kr	2023
Hemtjänst, kr/tim	300	0	0	300
Ledsagning/följeslagare enl. SoL, kr/timme	300	0	0	300
Vård- och omsorgsboende (maxtaxa)*	2 575	9,1%	214	2 359
Korttidsvistelse SoL (maxtaxa) **, kr/dygn	982	9,1%	82	900
Korttidsvistelse, Växelvård, ** kr/dygn	86	9,1%	7	79
Trygghetslarm	200	0	0	200
Digital läkemedelsgivare, kr/mån	300	0	0	300
Ledsagning/följeslagare kr/timme	300	0	0	300
Hembesök hälso- och sjukvård (Max 450 kr/mån), kr/besök	-	-	-	-
Hemsjukvård till personer inskrivna i hemsjukvård	-	-	-	-
Förbandsartiklar	-	-	-	-
Trygghetsavgift i servicelägenhet	-	-	-	-

Avgifter utanför högkostnadsskyddet	Pris/månad			Pris/månad
	2024-02-01	Höjning %	Höjning kr	2023
Måltidsabonnemang i särskilt boende	4 524	8,0%	335	4 189
5-dagars lunchabonnemang	1 567	8,0%	116	1 451
7-dagars lunchabonnemang	2 141	8,0%	159	1 982
5-dagars lunch- och kvällsabonnemang	2 508	8,0%	186	2 322
7-dagars lunch- och kvällsabonnemang	3 420	8,0%	253	3 167
Matavgift korttidsboende kr/dag	151	8,0%	11	140
Matavgift dagverksamhet utan abonnemang, heldag	113	8,0%	8	106
Matavgift dagverksamhet utan abonnemang, halvdag	72	8,0%	5	67
Dagverksamhet, tillägg för frukost/mellanmål när man har abonnemang	43	8,0%	3	40

* Maxtaxan bestäms årligen av riksdagen

** Maxtaxan delat med 30 dagar

§ 9

KSKF/2023:20

Plan 2024-2027 för Sveriges bästa kommun för små och medelstora företag

Beslut

- Plan 2024–2027 för Sveriges bästa kommun för små och medelstora företag antas.

Reservation

Maria Chergui (V), Maria Forsberg (V), Jawad Zanganeh (V), Tomas Bergh (V) och Roja Mahmoudi (V) reserverar sig skriftligt mot beslutet (bilaga A).

Ärendebeskrivning

Planen är framtagen för att sätta färdriktningen för att nå målet att Eskilstuna ska bli Sveriges bästa kommun för små och medelstora företag. Underlag till planens fokusområden är framtagna via analys av befintliga undersökningar, djupintervjuer med företag, dialog med företagsorganisationer och öppna dialogtillfällen.

Planen har sex fokusområden och varje område beskrivs utifrån ett nuläge och ett önskat läge, indikatorer till varje område är framtagna och synkroniserade med indikatorer i Strategisk inriktning 2024-2027.

Planens ledord är tillsammans, kommunkoncernen behöver skapa förutsättningar tillsammans med företagen och företagen behöver aktivt bidra till utvecklingen av förutsättningarna.

Efter genomförd remiss har planen förtydligats att den gäller för perioden 2024–2027, att mål och indikatorer jämförs med gruppen större städer (B3) och vikten av Eskilstunas uppkoppling i regionen.

Aktiviteter inom Eskilstuna kommunkoncern som planeras för att nå målet att bli Sveriges bästa kommun för små och medelstora företag finansieras av den part som planerar att genomföra aktiviteten.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

- Plan 2024–2027 för Sveriges bästa kommun för små och medelstora företag antas.

Yrkanden

Jawad Zanganeh (V) yrkar på följande ändringar och tillägg i planen

- att på sidan 9, under rubriken ”Mål”, fjärde stycket, i enlighet med miljö- och räddningstjänstnämndens yttrande, stryka första meningen ”Eskilstunas

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

företagare som har behov av kommunens olika myndighetsprocesser ska se kommunkoncernen som en möjliggörare för att nå sina drömmar, inte ett hinder.”

- att på sidan 9, under rubriken ”Mål”, fjärde stycket, andra meningen, lägga till ”Den kommunala verksamheten och dess myndighetsområden ska alltid ha utgångspunkten i företagarens perspektiv och det ska genomsyra hela kommunkoncernens verksamhet, *utan att bortse från andra sambälliga perspektiv som miljöhänsyn, allemansrätten, osv.*”
- att på sidan 12, tredje stycket, tredje meningen, lägga till ”Kommunkoncernen ska också i möjligaste mån hitta samverkansformer tillsammans med företagen för att undvika att konkurrera med Eskilstunas befintliga företag *på områden där kommunkoncernens verksamhet inte kan motiveras av sociala eller andra samhällsintresse.*”
- att på sidan 15, under rubriken ”Trygghet”, andra stycket, femte meningen, lägga till ”Det ska vara enkelt för företag som vill ta ett socialt ansvar och samarbeten mellan företag, kommun samt civilsamhälle kan skapa vägar in på arbetsmarknaden för unga, långtidsarbetslösa samt *nyanlända*, och därmed minska kriminalitet och otrygga områden.”
- att på sidan 21, under rubriken ”Kommunkoncernens upphandling”, efter sista stycket lägga till följande mening: *Kommunkoncernen ska vid alla upphandlingar, säkerställa att oseriösa företag eller företag som rent av ägs och drivs av kriminella inte får ta del av skattepengar och därmed slår ut de seriösa företagen.*

Josefine Helleday (S) och Göran Gredfors (M) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag samt avslag på Jawad Zanganehs (V) ändrings- och tilläggsyrkanden.

Anders Nordin (C), Kim Fredriksson (SD) och Sarita Hotti (S) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning

Vid ställd proposition på kommunstyrelsens förslag mot Jawad Zanganehs (V) ändrings- och tilläggsyrkanden finner ordföranden att kommunfullmäktige beslutar att bifalla kommunstyrelsens förslag.

Beslutet skickas till:
Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden
Grundskolenämnden
Gymnasienämnden
Kultur- och fritidsnämnden
Räddningstjänst- och tillståndsnämnden
Servicenämnden
Socialnämnden
Samhällsbyggnadsnämnden
Torshälla stads nämnd
Vård- och omsorgsnämnden
Eskilstuna kommunföretag AB

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Reservation

Kommunfullmäktige
2024-02-01

Ärende: 10

Plan 2024-2027 för Sveriges bästa kommun för små och medelstora företag
Dnr: KSKF/2023:20

Vi reserverar oss mot att fullmäktige inte valde att bifalla våra yrkanden. Att arbeta för att Eskilstuna Kommun ska bli Sveriges bästa kommun för små och medelstora företag är i sig bra. Men det finns delar av planen som vi inte kan ställa oss bakom. Eskilstuna kommun ägnar sig åt myndighetsutövning det innebär att har lagar och regler att förhålla oss till som måste komma i första hand. Vi har samhällliga perspektiv som t ex miljöhänsyn och allemansrätten som kan behöva gå för enskildas önskemål oavsett om det är privatpersoner eller företagare. Vi har också ett ansvar mot kommuninvånarna att säkerställa deras intressen vilket gör att vi anser att vi inte på alla områden kan uttrycka oss så som vi gör i planen. Utöver ett antal ändringar som vi vill göra kring det så vill vi lägga till delar som rör välfärdsbrottsligheten. Den är tyvärr ett faktum idag och vi behöver bättre säkerställa att kriminella och oseriösa aktörer inte har affärer med kommunen.

Maria Chergui (V)

Maria Forsberg (V)

Jawad Zanganeh (V)

Tomas Bergh (V)

Roja Mahmoudi (V)

/Adressat/

Remisshantering

Remisser:

Svar från	Svar	Åtgärd
Eskilstuna logistik och etablering	<ul style="list-style-type: none"> • Synpunkter på hur ledarskapet ska kopplas till mål i planen. • Synpunkter på tydliggörande av kommunkoncernens ansvar för målen i planen. • Synpunkter på hur Svenskt Näringsliv har varit involverade i planen. • Synpunkter på hur åtgärder ska kopplas till plan. • Synpunkt att Svenskt Näringslivs reformagenda ska inkluderas i arbetet. • Synpunkt på att uppförandekoden ska uppdateras och inkludera näringslivsfrågor 	<ul style="list-style-type: none"> • Ledarskapet är grund för att nå planen. • Kommunkoncernen är ansvariga med aktiviteter sker i samverkan, • SvN har varit Inbjudna på SME dialog och är remissinstans, • Åtgärder ska beskrivas i en aktivitetsplan och varje åtgärd ska mål sättas, En lokal reformagenda skapas genom Plan och aktiviteter. Plan. • Uppförandekoden tillhör ej arbetet med Plan men Plan inkluderar en kulturförändring.14: ja genom VP/Affärsplan
Position Eskilstuna	<ul style="list-style-type: none"> • Position Eskilstuna Ekonomisk förening har inget att invända mot den plan för Sveriges bästa SME-kommun som har skickats ut på remiss. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ingen åtgärd
Kultur- och fritidsnämnden	<ul style="list-style-type: none"> • Kultur- och fritidsförvaltningen 	<ul style="list-style-type: none"> • Kulturpolitiskt program läggs in som dokument som

	<p>anser att <i>Plan för Sveriges bästa kommun för små och medelstora företag 2023–2027</i> är en väl formulerad och viktig plan med relevant innehåll.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kulturpolitiskt program (2 februari 2023 § 7, KSKF/2022:233). • Önskar tillägg om företag som tar ett socialt ansvar • Önskemål om indikator som mäter antal företag som erbjuder praktik i olika former 	<p>påverkat planen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Socialt ansvar läggs in i stycket om trygghet • Indikator för praktik är svår att följa upp.
Serviceämnden	<ul style="list-style-type: none"> • Serviceförvaltningen har i delar deltagit i framtagandet av Plan för Sveriges bästa kommun för små och medelstora företag 2023–2027 och har inga ytterligare synpunkter på förslaget. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ingen åtgärd
Miljö- och räddningstjänstämnden	<ul style="list-style-type: none"> • Synpunkter på Målsättning och tid för Plan. • Synpunkt på NNR som mätetal för service. • Synpunkt på definitionen av SME • Synpunkter på en ökad tydlighet avseende rättssäkerhet vid myndighetsutövning 	<ul style="list-style-type: none"> • Åtgärd: ser över om nuläge och målsättning kan tydliggöras. Tidplanen ändrad till 2027 samt målsättning jämförs med B3. Politisk vision är tillagd som bakomliggande beslut. • NNR tas bort som mätning i planen. Data är osäker och uppdateras för sällan. • SME definition ändrad i fotnot. • Ökad tydlighet
Socialämnden	<ul style="list-style-type: none"> • Synpunkter på en bredare skrivelse om Trygghet. 	<ul style="list-style-type: none"> • Åtgärd: Socialt ansvarstagande utökas i avsnittet Trygghet.
Stadsbyggnadsämnden	<ul style="list-style-type: none"> • Synpunkter på språk och önskar en ökad tydlighet i vissa begrepp. • Önskar en förstärkning 	<ul style="list-style-type: none"> • Åtgärd: tar bort "ganska". Inflyttarservice är mer beskrivet. • Jämställd myndighetsutövning skrivs

	<p>av skrivelse angående jämställd myndighetsutövning</p> <ul style="list-style-type: none"> • Önskar en tydlighet i Eskilstuna Direkts roll. • Önskar att Vision 2030 läggs in som refererande dokument • Önskar att en rikt kultur- och idrottsliv läggs in som parametrar för attraktivitet • Önskar en skrivelse om breddat samarbete inom myndighetsutövningen med statliga och regionala myndigheter. 	<p>in i Plan.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Förtydligande om Eskilstuna Direkt • Vision 2030 läggs in som refererande dokument. • Plan kompletterar med ett tillägg om kultur och idrott för ökad attraktivitet • En text om regional och statlig samverkan införs
Eskilstuna kommunföretag AB	<ul style="list-style-type: none"> • Eskilstuna Kommunföretag är positiva till framtagandet av Plan för Sveriges bästa kommun för små och medelstora företag 2023–2027 ("Planen"). Planen bedöms skapa förutsättningar för att bedriva ett arbete som leder mot målet men vill skicka med några förslag på kompletteringar: 	<ul style="list-style-type: none"> • Sveriges Bästa kommun för små och medelstora företag jämförs i planen med kommungrupp B3. • Tiden för Plan är ändrat till 2023–2027. • Översyn av indikatorer.
Fastighetsägarna	<ul style="list-style-type: none"> • Önskar tydlighet om förtroendevaldas ansvar för förändringsarbetet 	<ul style="list-style-type: none"> • Förtydligande om förtroendevaldas ansvar.
Eskilstuna kommunfastigheter	<ul style="list-style-type: none"> • Önskar ett förtydligande om vilka kommuner Eskilstuna benchmarkar mot. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tydliggör att det är kommungrupp B3
Gymnasienämnden	<ul style="list-style-type: none"> • Nämnden ser positivt på framtagna plan. Att som kommun främja näringslivets utveckling är viktigt för att skapa goda förutsättningar för nå Eskilstunas 	<ul style="list-style-type: none"> • Vision 2030 läggs in i dokumentet • Livslångt lärande och skolans roll läggs in under kompetensförsörjning.

	övergripande vision 2030. Önskar att Vision 2030 läggs in som beslutat dokument	
Grundskolenämnden	<ul style="list-style-type: none"> Nämnden ser positivt på framtagna plan. Att som kommun främja näringslivets utveckling är viktigt för att skapa goda förutsättningar för nå Eskilstunas vision 2030. Önskar att Vision 2030 läggs in som beslutat dokument. Önskar förtydligande om skolans roll i det livslånga lärandet 	<ul style="list-style-type: none"> Vision 2030 läggs in i dokumentet Livslångt lärande och skolans roll läggs in under kompetensförsörjning.
Torshälla Stads nämnd	<ul style="list-style-type: none"> Nämnden är positiv till att en plan för att nå målet <i>Sveriges bästa kommun för små och medelstora företag</i> tagits fram och att uppföljning av planen sker inom den ordinarie årshjulsprocessen. Planen kommer att prioritera konkreta insatser de närmaste åren. Att processen med att ta fram underlag till planen har präglats av bred involvering ses som mycket positivt för planens innehåll. 	<ul style="list-style-type: none"> Ingen åtgärd
Vård- och omsorgsnämnden	<ul style="list-style-type: none"> Önskar en tydlighet i ansvarsfördelning Önskar förtydligande om samtliga ska ha kunskap om Plan 	<ul style="list-style-type: none"> Tydligare skrivelse Ändrar kunskap till kännedom
Länsstyrelsen	<ul style="list-style-type: none"> Önskar könsuppdelad statistik Önskar en mer utförlig beskrivning av Eskilstuna i regionen. Önskar indikatorer som 	<ul style="list-style-type: none"> Inför könsuppdelad statistik på de indikatorer där det finns. Åtgärd: prioriterar statistik på kommunnivå. Ett stycke om Eskilstuna i

	mäter statistik på regional nivå.	regionen tillförs Plan
Region Sörmland	<ul style="list-style-type: none"> • Önskar tydligare skrivelse om regionala kontext. • Önskar förtydligande om arbetslöshet hos utrikes födda. • Önskar komplettera kompetensförsörjning med kombinationsutbildningar • Önskar förtydligande om att bevara befintliga arenor för tillväxt och utveckling 	<ul style="list-style-type: none"> • Kompletteras med ett stycke om regionala kontext. Innovationer förstärks i fokusområdet Tillväxtförutsättningar. • Kompletterar texter om utrikes födda. • Kombinationsutbildning tillförs som begrepp. • Förstärker skrivelsen om utvecklingsarenor.
MITC	<ul style="list-style-type: none"> • Synpunkter och frågor om förankring hos näringslivet 	<ul style="list-style-type: none"> • Förankring har skett genom SME dialoger, intervjuer och remissförfarande.
Mälardalens Universitet	<ul style="list-style-type: none"> • Önskemål om att förtydliga studenternas delaktighet i Eskilstunas mål. Önskemål om att tydliggöra att studentkåren och linjeföreningarna är centrala. • Önskar förstärkt skrivning om MDU:s roll i det livslånga lärandet 	<ul style="list-style-type: none"> • Tydligare text. • Livslångt lärande läggs in under Kompetensförsörjningsområdet
Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden	<ul style="list-style-type: none"> • Arbetsmarknad och vuxenutbildningsnämnden ställer sig därmed helt bakom intentionen i planen. • Språkliga synpunkter • Synpunkter på att tydliggöra vilka kommuner Eskilstuna ska jämföra sig med. • Synpunkt på att lägga ansvaret utanför kommunkoncernen. • Önskar en skrivelse om breddat samarbete inom myndighetsutövningen 	<ul style="list-style-type: none"> • Åtgärdade språkliga synpunkter i dokumentet. • Jämförelse med B3 • Ansvaret för planen är kommunkoncernens men samverkan krävs för att nå resultat. Inga skallkrav på externa parter finns i planen. • Tillägg i Plan om mer samverkan externt inom myndighetsutövning.

	med statliga och regionala myndigheter.	
Eskilstuna Fabriksförening	<ul style="list-style-type: none"> • Generella synpunkter och specifika under respektive område. Specifik fråga om förankring i näringslivet. • Synpunkter på hur Plan kan mäta olika aktiviteter för att stärka SME. • Synpunkter kring branschbredd och industrins förädlingsvärde 	<ul style="list-style-type: none"> • Besvaras genom dialoger, näringslivskonsekvensanalyser och andra aktiviteter kopplat till Plan. • Plan kompletteras enl. Fabriksföreningens förslag.
Svenskt Näringsliv	<ul style="list-style-type: none"> • Generella synpunkter • Synpunkter på mer konkreta åtgärder som har en tydlig ansvarsfördelning 	<ul style="list-style-type: none"> • Kommentarer inlagda i dokumentet. • Åtgärder läggs in i aktivitetsplanen.
Eskilstuna Energi och Miljö	<ul style="list-style-type: none"> • Tydlighet i vilka kommuner som Eskilstuna ska jämföra sig med. • Tydlighet i tidplan. 	<ul style="list-style-type: none"> • Åtgärdad genom jämförelse med B3 samt ändring av tidplan 2023–2027.
Destination Eskilstuna	<ul style="list-style-type: none"> • Synpunkter på tillägg av skrivelse ang. osund konkurrens. 	<ul style="list-style-type: none"> • Åtgärd: Sund/osund konkurrens ska tydliggöras. Visselblåsarfunktion är en aktivitet inte en del av Plan.

STYRDOKUMENT

Plan 2024–2027 för Sveriges bästa kommun för små och medelstora företag

Beslutad när	2023-02-01, § 9
Beslutad av	Kommunfullmäktige
Diarienummer	KSKF/2023:20
Ersätter	
Gäller för	Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden, grundskolenämnden, gymnasienämnden, kommunstyrelsen, kultur- och fritidsnämnden, räddningstjänst- och tillståndsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, servicenämnden, socialnämnden, vård- och omsorgsnämnden, Torshälla Stads nämnd, bolag som ingår i Eskilstuna kommunföretag AB
Gäller fr o m	2024
Gäller t o m	2027
Dokumentansvarig	Näringslivsdirektör
Uppföljning	Uppföljning sker inom ordinarie årshjulsprocess

Program

Ett program är ett styrande dokument som ska visa en färdriktning genom att innehålla vad som ska uppnås inom ett visst område. Det tar inte ställning till utförande, prioriteringar och metoder. Program ska vara långsiktiga, ej tidsbegränsade och beslutas av kommunfullmäktige eller av berörd nämnd.

Plan

En plan är ett styrande dokument som ska visa en färdriktning genom att innehålla konkreta mål och riktlinjer. Den ska vara tidsbegränsad och beslutas av kommunfullmäktige eller av berörd nämnd.

Policy

En policy är ett styrande dokument som ska visa ett övergripande förhållningssätt och som ska tjäna som vägledning inom ett område, med angivande av övergripande mål och värden som ska eftersträvas. Policys ska vara långsiktiga, ej tidsbegränsade och beslutas av kommunfullmäktige.

Riktlinje

En riktlinje är ett styrande dokument som ska säkerställa ett korrekt agerande och god kvalitet i handläggning och utförande. Riktlinjer ska vara långsiktiga, ej tidsbegränsade och beslutas av kommunfullmäktige eller av berörd nämnd.

Näringsliv

Kommunfullmäktige tog 2022 inriktningpunkten ”Ett starkt lokalt näringsliv ger fler i jobb” med åtagandet¹ att Eskilstuna ska bli ***Sveriges bästa kommun för små och medelstora företag (SME-kommun²)***. Initiativet kommer från Tillväxtrådet³ och målet är att näringslivet ska kunna utvecklas och växa genom goda förutsättningar för att starta, driva och utveckla företag i Eskilstuna.

Plan 2024–2027 för Sveriges bästa kommun för små och medelstora företag

Planen är Eskilstuna kommuns handlingsplan för att nå målet Sveriges bästa kommun för små och medelstora företag för åren 2024–2027. Planen avser hela det geografiska området Eskilstuna, dess båda städer Eskilstuna och Torshälla samt övriga platser.

¹ 2022:107 §154

² Med SME företag menas företag upp till 249 anställda och inkluderar micro, små och medelstora företag.

³ Eskilstuna kommuns Tillväxtråd består av 10 företagare från 5 olika branscher.

Innehåll

Bakgrund.....	4
Eskilstunas resultat.....	6
Statistik och fakta om näringslivet.....	6
Förutsättningar och mål.....	8
Mål:.....	9
Indikatorer.....	10
Fokusområden.....	11
Kommunikation och dialog mellan näringsliv och kommunkoncern.....	12
Indikatorer.....	13
Attraktivitet.....	14
Stadskärnans utveckling.....	14
Trygghet.....	15
Indikatorer.....	16
Service till företag och intern samverkan.....	17
Indikatorer.....	18
Kompetensförsörjning.....	19
Indikatorer.....	20
Kommunkoncernens upphandling.....	21
Indikatorer.....	21
Tillväxtförutsättningar & hållbar näringslivsutveckling.....	23
Indikatorer.....	24
Gällande lagstiftning och annan rättslig reglering.....	25
Kommunallagen:.....	25
Förvaltningslagen:.....	25
Förhållande till redan fattade politiska beslut.....	25
Reviderad avsiktsförklaring för Affärsplan Eskilstuna (KSKF/2018:381).....	25
Reviderad översiktsplan (KSKF/2019:166).....	26
Klimatprogram Eskilstuna (KSKF/2021:7).....	26
Riktlinjer för upphandling och inköp (KSKF/2019:67).....	26
Riktlinje för service och tillgänglighet (KSKF/2015:451).....	26
Uppföljning och styrning.....	27

Bakgrund

Eskilstuna kommun prioriterar företagande och näringslivsklimat! Fler och växande företag skapar en modern, hållbar och mer attraktiv stad att leva i, besöka och flytta till för att jobba eller studera. Fler och växande företag ger också förutsättningar för fler arbetstillfällen i Eskilstuna.

Eskilstuna har cirka 8200 företag varav de allra flesta är små och medelstora, dvs under 249 anställda. I Eskilstuna är närmare 95% av företagen små, det vill säga under 50 anställda och det är i det här segmentet som jobben skapas och de står för den största delen av kommunens skatteintäkter⁴.

2015 lanserades Affärsplan Eskilstuna, ett samarbetsprojekt mellan näringslivet och kommunkoncernen. Affärsplan Eskilstuna är en samverkansplattform där näringslivet och kommunen tillsammans arbetar med lokal samhälls- och näringslivsutveckling. Affärsplan Eskilstuna är grunden för Eskilstunas Tillväxtråd⁵ och ett arbete för minskad arbetslöshet i Eskilstuna.

Kommunfullmäktige tog 2022 inriktningspunkten med åtagandet⁶ att Eskilstuna ska bli **Sveriges bästa kommun för små och medelstora företag (SME-kommun⁷)**. Initiativet kommer från Tillväxtrådet och målet är att näringslivet ska kunna utvecklas och växa genom goda förutsättningar för att starta, driva och utveckla företag i Eskilstuna.

Planen är Eskilstuna kommuns styrdokument för att nå målet Sveriges bästa kommun för små och medelstora företag för åren 2024–2027.

Planen beskriver färdriktningen för de mål som ska uppnås samt hur en uppföljning ska ske. Kommunkoncernen⁸ har ett gemensamt ansvar för att implementera planen i ordinarie årshjulsprocess och kommunstyrelsen följer upp arbetet årligen. Förvaltningar och bolag ska ta fram aktiviteter för att nå målen. Aktiviteterna ska finnas i respektive förvaltning/bolags verksamhetsplan.

För att nå målen i planen är förutsättningen att ansvaret är delat mellan kommunkoncernen och Eskilstunas näringsliv. Kommunkoncernen har ansvaret för att skapa förutsättningar och aktiviteter för att nå målen. Företagarna har ansvaret att aktivt delta i det gemensamma arbetet och skapa egna aktiviteter för att nå målen. Det är också ett gemensamt ansvar

⁴ Företagarna: Företagsfakta 2022

⁵ Eskilstuna kommuns Tillväxtråd består av 10 företagare från 5 olika branscher.

⁶ 2022:107

⁷ Med SME företag menas företag med upp till 249 anställda och inkluderar micro, små och medelstora företag.

⁸ Med kommunkoncernen menas Eskilstuna kommun och dess bolag.

att sprida nyheter och goda berättelser som stärker bilden av Eskilstuna som Sveriges bästa kommun för små och medelstora företag.

Planen är framtagen i en process där olika aktörer har deltagit:

- Kommunstyrelsen och dess arbetsutskott.
- Chefer och tjänstepersoner inom Eskilstuna kommunkoncern.
- Tillväxtrådets 10 företagare.
- Omvärldsbevakning och nulägesanalys.
- Dialoger med Eskilstunas olika företagarföreningar.
- 60 djupintervjuer med företagare i Eskilstuna inom sex olika branscher.
- Öppen dialogträff med ca 80 företagare, förtroendevalda, chefer och tjänstepersoner inom kommunkoncernen.

Eskilstunas resultat

Statistik och fakta om näringslivet

Det finns cirka 8200 företag inklusive filialer i Eskilstuna varav ca 4200 är aktiebolag. Närmare 500 av dessa företag är så kallade filialer som har sitt huvudkontor på annan ort. Flera företag är relativt så nystartade, ca 2000 av företagen är max 3 år gamla. De flesta företag är mycket små, närmare 7500 företag har under 10 anställda och lite drygt 7900 av företagen har under 50 anställda⁹. Den absoluta majoriteten företag tillhör kategorin Små och medelstora företag (s.k. SME). Flest företag i Eskilstuna finns inom handel men också inom branschen juridik, ekonomi, vetenskap och teknik följt av byggföretag. De tre vanligaste branscherna för anställda inom privat sektor i Eskilstuna är: tillverkning/utvinning, handel och bygg¹⁰.

Eskilstunas industri har stor betydelse för orten, både historiskt och för utvecklingen framåt. En betydande andel företag, inte minst SME företag, verkar inom den industriella sektorn och det producerade förädlingsvärde bedöms i nuläget till ca 50 % av bruttoregionalprodukten i Eskilstuna. En extremt viktig sektor, det ekonomiska förädlingsvärdet genereras både av de stora tillverkande företag och SME företag.

I Sverige är var tionde person företagare, i Eskilstuna är andelen 7,4%¹¹. I Eskilstuna är det också färre kvinnor som är företagsledare 18% jämfört med rikssnittet på 21%¹². Även om ca 2000 av Eskilstunas företag är yngre än 3 år så är nyföretagandet lågt/capita 8,9% jämfört med 11,7% i Sverige.¹³

Småföretagarnas riksförbund ger ut Småföretagarindex som har fokus på små företags möjligheter. 2022 års mätning visar att Eskilstuna är på plats 232 av 290 kommuner, vilket innebär ett tapp på 37 placeringar sedan tidigare mätning. Eskilstunas placering med jämförbara städer¹⁴ är plats 19 av 21 kommuner.

Svenskt Näringsliv genomför årligen en företagsklimatmätning som heter Lokalt företagsklimat. Företagens uppfattning om Eskilstuna mäts främst i frågan: *Vilket sammanfattande omdöme vill du ge företagsklimatet*. Betyget på den frågan, som också är den som påverkar den årliga rankingen mest har ökat stegvis sedan 2016 från låga 3,02 till 3,2 (2023)¹⁵. Eskilstuna får lägre betyg än jämförbara kommuner på några av enkätfrågorna och det är: *påverkan av*

⁹ UC select 221111

¹⁰ Företagsfakta 2022

¹¹ 2020 SCB registerbaserad arbetsmarknadsstatistik.

¹² 2020 Retrifer och Företagarna (Företagsfakta 2022 figur 8)

¹³ Företagarna: Företagsfakta 2022

¹⁴ Med jämförbara kommuner menas SCB:s kommunbeteckning B3

¹⁵ Betyg sätts mellan 1–6 och snittet i Sverige var 2023: 3,5

brottslighet/otrygghet, konkurrens från kommunens verksamheter, upphandling, tjänstemännens attityder och tillgång till relevant kompetens.

Sveriges kommuner och regioner genomför årligen en mätning av företagens upplevelse av kommunernas myndighetsutövning, Öppna jämförelser företagsklimat¹⁶ (NKI mätningen) Eskilstuna har sedan 2012, då mätningen startat, legat högre än snittet i Sverige och även högre än i snittet i jämförbara¹⁷ kommuner. Samtliga servicefaktorer ligger över NKI 75 vilket räknas som ett högt betyg. Bäst betyg får *bemötande* och därefter *kompetens och tillgänglighet*. Sedan 2020 mäter SKR även företagens upplevelse av kommunens upphandling (NUI). Eskilstuna får högre NUI än snittet i Sverige och högre än jämförbara kommuner.

Fastighetsägarna och Handelsutredningsinstitut (HUI) mäter årligen Cityindex. Mätningen 2022 visar att omsättningen i Eskilstunas stadskärna minskade med 3,2 procent, vilket är ett något större tapp än andra jämförbara städer. Den bransch som gick bäst var hotellen medan beklädnad tappade mest. Eskilstunas kommun har ett försäljningsindex under hundra, vilket tyder på att kommunen har ett nettoutflöde av köpkraft.

¹⁶ NKI är ett tal mellan 1–100 där snitt 2022 var NKI 75.

¹⁷ Med jämförbara kommuner menas SCB:s kommunbeteckning B3. Större stad: Kommuner med minst 50 000 invånare varav minst 40 000 invånare i den största tätorten.

Förutsättningar och mål

Eskilstuna har en stolt historia av innovativa, världsledande företag och kulturen sitter kvar. Eskilstuna är fortfarande en industristad och dagens företag i Eskilstuna är innovativa och världsledande, men produkterna sitter företrädevis i andra produkter och syns inte på samma sätt som tidigare. Eskilstuna har många företagare att vara stolta över; företag som driver utveckling inom kirurgiska instrument, elektrifiering, världsledande företag inom utveckling av tjänstekritiska datakommunikationslösningar och företag som står för bromselektroniken i världens snabbaste serietillverkade bil.

Eskilstuna har många styrkor som näringslivskommun. En av styrkorna är det geografiska läget och närheten till Stockholm. Kommunen är ett logistiknav för hållbara transporter samt har stora möjligheter till in och utpendling. Företagen är också geografiskt spridda över hela kommunen.

Eskilstunas geografiska läge är också en förutsättning för framgångsrika regionala samarbeten. Samarbeten regionalt sker främst genom: Stockholm Business Alliance (55 kommuner i Mellansverige), Fyra Mälarstäder (samarbete mellan kommunerna Enköping, Eskilstuna, Strängnäs och Västerås), Östra Mellansverige, Mälardalsrådet och Region Sörmland.

Eskilstuna satsar på hållbarhet och cirkulär ekonomi. Företagen inom energiutveckling och hållbarhet ökar och Eskilstuna är internationellt känd som första kommunen i Sverige med en galleria för återbruk och Ikeas första cirkulära butik. Eskilstuna är också med på listan över en av världens mest gröna städer. Det geografiska läget gör också Eskilstuna attraktivt för nya etableringar vilket ger de lokala företagen möjlighet att dra nytta av den ökning av jobb i det befintliga näringslivet som nya etableringar skapar.

Eskilstunas har en tät stadskärna och Mälardalens universitet är placerat mitt i centrum. Det skapar en dynamik och en ökad aktivitet i stadskärnan. Universitetet skapar genom sitt samarbete med företagen en möjlighet till starkare utvecklingskraft i Eskilstunas näringsliv.

Eskilstunas näringsliv har en låg branschbredd vilket är en utmaning som i sin tur skapar en sårbarhet vid konjunkturförändringar. Det finns förhållandevis få företag inom tjänstesektorn. Många företag fungerar som underleverantörer till större företag. Det skapar en hög press på produktionen och det ger en relativt låg lönsamhet. Andelen företag som drivs av kvinnor som företagsledare är också lägre än övriga Sverige och könsfördelningen har en väldigt låg förändringstakt. Fler företag som drivs av kvinnor kan skapa ett ökat företagande och en bredare branschbredd.

Eskilstuna har en stor utmaning med en hög generell arbetslöshet och en hög ungdomsarbetslöshet. Arbetslösheten är hög hos utrikesfödda med låg utbildningsnivå. Lönesumman är lägre än i jämförbara kommuner och påverkas av kommunens arbetslöshet men också av en bristande

branschbredd med lägre andel avancerade jobb. Eskilstunas invånare har också en lägre utbildningsnivå än i jämförbara kommuner. Fler och växande företag skapar förutsättningar för fler jobb, en lägre arbetslöshet och en högre lönesumma.

Mål:

Eskilstunas mål är att bli *Sveriges bästa kommun för små och medelstora företag*. För att lyckas med det så ska det vara attraktivt att vara företagare i Eskilstuna. Det ska vara enkelt och finnas bra förutsättningar att starta, driva och utveckla företag. Fler företagare i Eskilstuna ska äga sina egna produkter och tjänster och en bredare branschbredd behövs. Branschbredden ger en större arbetsmarknad för både kvinnor och män, ökade lönenivåer och en bättre lönsamhet för Eskilstunas företag. Målet är att fler företagare ska kunna leva på sitt företag, att företagen växer och vågar anställa och att arbetslösheten i Eskilstuna sjunker.

Eskilstuna är en attraktiv kommun för nya etableringar. Nyetableringar skapar direkta nya jobb och indirekta jobb i vårt befintliga näringsliv, den så kallade multiplikatoreffekten. Nyetableringar behöver ske i symbios med de befintliga företagen för att synliggöra affärsmöjligheter och nyttja den ökade arbetsmarknad som uppstår. Nyetableringar är ett sätt att skapa fler jobb i Eskilstuna, öka branschbredden och därmed minska arbetslösheten.

För att öka kommunens branschbredd kan innovationer och start-ups inom strategiska områden utvecklas. Genom att attrahera företag inom nya branscher så som digitalisering, elektrifiering, robotik & automation och hållbarhet skapas fler arbetstillfällen i Eskilstuna.

Eskilstunas företagare som har behov av kommunens olika myndighetsprocesser ska se kommunkoncernen som en möjliggörare för att nå sina drömmar, inte ett hinder. Den kommunala verksamheten och dess myndighetsområden ska alltid ha utgångspunkten i företagarens perspektiv och det ska genomsyra hela kommunkoncernens verksamhet. Kommunkoncernen ska arbeta som en enhetlig organisation, tillsammans för att stötta företagen att göra rätt.

Eskilstuna kommunkoncern och dess medarbetare behöver tillsammans med invånare och företagare bli bättre på att lyfta fram kommunens näringsliv. Tillsammans skapar det en stolthet för det som företagen åstadkommer och utvecklar i Eskilstuna. För studenterna på Mälardalens universitet ska det vara lätt att ha en nära koppling till Eskilstunas företag för att stärka sina relationer till framtida arbetsgivare.

Indikatorer för att nå målet om Sveriges bästa kommun för små och medelstora företag i Plan för 2023–2027 mäts genom att jämföra Eskilstuna med sin kommungrupp B3¹⁸

¹⁸ SCB kommungruppsindelning. B3. Större stad: Kommuner med minst 50 000 invånare varav minst 40 000 invånare i den största tätorten.

Indikatorer

Indikator	Nuläge		2027
Svenskt Näringsliv: Sammanfattande omdöme	2023 3,2		3,7 ¹⁹
Företagsförekomster, antal/1000 invånare	2021 41,8		44

¹⁹ Betyg för den kommun (Trollhättan) i gruppen B3 med högst betyg 2023

Fokusområden

För att nå målet *Sveriges bästa kommun för små och medelstora företag* så har processen identifierat sex fokusområden. Fokusområdena ska tillsammans beskriva prioriterade mål och indikatorer för att nå det övergripande målet.

- Kommunikation och dialog mellan näringsliv och kommunkoncern
- Attraktivitet, Trygghet och Stads kärnans utveckling
- Service till företag och intern samverkan
- Kompetensförsörjning
- Upphandling inom kommunkoncernen
- Tillväxtförutsättningar & hållbar näringslivsutveckling

Varje fokusområde beskrivs utifrån ett nuläge, övergripande mål och indikatorer.

Kommunikation och dialog mellan näringsliv och kommunkoncern

För att nå målet *Eskilstuna ska bli Sveriges bästa kommun för små och medelstora företag* så måste kommunikationen kopplat till näringslivsfrågor öka. Den ska ske både i kommunkoncernens interna kanaler och externt till företagare, invånare och besökare.

Tjänstepersoner, förtroendevalda och företagare vill ha ett gott samarbetsklimat och en ömsesidig tillit för varandras roller och funktioner. Många små och medelstora företagare i Eskilstuna har ett intresse att stärka sin samverkan med kommunkoncernen och det är positivt.

Både företagarna och tjänstepersonerna inom kommunkoncernen upplever att det finns en bristande förståelse för varandras roller och behov. Tjänstepersoner och förtroendevalda har ett ansvar att tydligt kommunicera sin roll gällande uppdrag och utforma processer och beslut på ett sätt som ökar företagets förståelse. Kommunkoncernen ska också i möjligaste mån hitta samverkansformer tillsammans med företagen för att undvika att konkurrera med Eskilstunas befintliga företag. Genom en ökad förståelse och kunskap för de olika möjligheter och stöd som kommunkoncernen kan erbjuda företagen, kan dessa företagare få den drivkraft de behöver för att uppnå tillväxt och utveckling.

Företagarna har uttryckt att de har behov av en enhetlig och enkel väg in i kommunkoncernen. Kommunikationen in till Eskilstuna kommunkoncern ska ske så enhetligt som möjligt. Eskilstuna Direkt ska ha en roll som En väg in till kommunens samtliga förvaltningar med ett utökat ansvar för enklare råd och vägledning.

Både kommunkoncernens medarbetare, chefer och förtroendevalda samt företagare och företagargrupper behöver bidra till att sprida en positiv bild och stolthet för Eskilstunas företag och vad de åstadkommer. Kommunkoncernen ska också fortsätta sprida goda exempel och information om kommunens verksamhet i sociala kanaler. Företagen i Eskilstuna behöver hjälpa till att sprida information genom att aktivt dela inlägg från sociala medier.

För att öka den interna kunskapen om arbetet behöver kommunkoncernen satsa mer på kommunikation i interna kanaler. Samtliga medarbetare och förtroendevalda i kommunkoncernen ska ha en kännedom om målet *Eskilstuna ska bli Sveriges bästa kommun för små och medelstora företag*.

Både intern och extern kommunikation ska ske i anpassade kanaler och vara enkel, värdad och begriplig.

Indikatorer

Indikator	Nuläge		2027
Svenskt Näringsliv: Dialogen med kommunens beslutsfattare	3,0		3,2 ²⁰
Antal företagsbesök per år			150

²⁰ Betyg för den kommun (Trollhättan) i gruppen B3 som har högst betyg 2023

Attraktivitet

Det är viktigt att Eskilstuna är en attraktiv kommun där små och medelstora företag stannar, växer och utvecklas. Eskilstuna har ett mycket attraktivt läge både geografiskt och demografiskt. Kommunens små och medelstora företag finns geografiskt i hela Eskilstuna kommun, både i dess olika centrum, stadskärnan och Torshälla, men också i olika kluster på olika geografiska platser i kommunen. Eskilstuna ska vara en dynamisk kommun med bra boendemiljöer, en attraktiv stadskärna och ett rikt utbud av kultur och idrott som attraherar människor att flytta till kommunen.

I planen för 2024–2027 prioriteras två faktorer som starkt påverkar Eskilstunas attraktivitet; Stadskärnas²¹ utveckling och upplevelsen av trygghet.

Stadskärnan är Eskilstunas primära skyltfönster och en av anledningarna till att människor flyttar in, driver verksamheter eller besöker Eskilstuna. Att Eskilstunas stadskärna är dynamisk med mycket rörelse och evenemang är centralt för hela kommunens attraktivitet.

Upplevelsen av trygghet i både bostadsområden och stadskärnan är mycket viktig för både företag och invånare i Eskilstuna. Socioekonomiska orsaker såsom hög arbetslöshet, låga skolresultat och utanförskap har lett till en förhållandevis hög brottslighet och en upplevd otrygghet. Upplevelsen påverkar små och medelstora företag i Eskilstuna både genom konkret brottslighet och upplevd minskad attraktivitet.

Stadskärnans utveckling

Eskilstuna har en tät stadskärna som genomgår en löpande omvandling. Stadskärnor i hela världen har utmaningar och Eskilstunas stadskärna är inget undantag. Handeln minskar och lokaler står tomma vilket leder till en minskad rörlighet i stadskärnan. Anledningen är främst förändrade beteenden och konsumtionsmönster, digitalisering och nya sätt att arbeta.

Eskilstuna stadskärna behöver en ny position för att återigen bli attraktiv för företagare, invånare och besökare. Framtidens stadskärna ska vara fylld med folkliv, kreativitet och kunskap samt erbjuda intressanta miljöer för avkoppling och utveckling. För att skapa goda förutsättningar för restauranger, handel, service och nöjen så är det viktigt att bostäder och arbetsplatser finns i stadskärnan. Fler små företag gör stadskärnan mer dynamiskt och attraktiv. Kommunkoncernen tillsammans med fastighetsägare samverkar för att skapa förutsättningar och konkreta åtgärder för nyetableringar samt goda affärer. Målet är att stadskärnan ska bli en samlingsplats för alla som bor, jobbar, driver företag och besöker Eskilstuna.

²¹ Med stadskärnan menas den geografiska avgränsningen: Tullgatan, Hamngatan, Kyrkogatan och Västermarksgatan samt centrala Å rummet och Gamla staden.

Studentkåren och linjeföreningarna från Mälardalens universitet har en viktig roll i stadskärnas utveckling. Studenterna använder stadens service och ytor och skapar rörelse, aktiviteter och omsättning. En ökad samverkan med studenterna för att öka evenemang, kreativitet och skapa en tillåtande kultur för innovativa idéer är viktigt för stadskärnans framtida attraktivitet.

Trygghet

Eskilstunas små och medelstora företag prioriterar trygghet högt. Det är tydligt både i Svenskt Näringslivs enkätundersökning²² och i Tillväxtrådets arbete. Upplevelsen av trygghet påverkar hela kommunens attraktivitet, företagens investeringsvilja och möjlighet till att hitta och behålla kompetens.

Eskilstuna kommunkoncern satsar stora resurser på att minska otryggheten både i stadskärnan, verksamhetsområden och i bostadsområden genom att förbättra invånarnas livsvillkor. Det sker både internt i kommunen och genom den samverkansöverenskommelse som finns med polisen. För att stärka tryggheten behöver den organiserade brottsligheten som finns i kommunen motarbetas. Rättssäker och tydlig myndighetsutövning och myndighetssamverkan är en viktig faktor för att lyckas. Det ska vara enkelt för företag som vill ta ett socialt ansvar och samarbeten mellan företag, kommun samt civilsamhälle kan skapa vägar in på arbetsmarknaden för unga samt långtidsarbetslösa, och därmed minska kriminalitet och otrygga områden.

Små och medelstora företag som finns i prioriterade bostadsområden är helt centrala för områdets utveckling och trygghet. De befintliga företagen behöver stanna kvar och utvecklas och framtida företag behöver etableras i dessa områden. Dialogen med företagen i de prioriterade områdena behöver öka för att identifiera framgångsfaktorer och behov av eventuell stöttning.

Mälardalens universitet har en viktig roll för den upplevda tryggheten både i stadskärnan och i de olika bostadsområdena. Ett rikt studentliv på dag- och kvällstid skapar rörelse och dynamik i stadskärnan och attraktivitet för Eskilstuna som framtida bostadsort. Forskning inom bland annat sociologi kan användas externt för att bidra till en minskad otrygghet.

Företagen och kommunkoncernen har ett gemensamt ansvar för att hålla platser trygga samt kontinuerligt väga in trygghet i utveckling av platser. Företagarna kan bidra i det brottsförebyggande arbetet med viktig information genom att involveras mer i arbetet med Eskilstunas samverkansöverenskommelse samt vara aktiva i det systematiska arbetet för ökad trygghet.

²² Svenskt näringslivs mätning Lokalt företagsklimat

Trygghet är ofta en upplevelse som baseras på bilden av kommunen. För att förändra upplevelsen av otrygghet så behöver kommunikationen om den trygga staden öka.

Indikatorer

Indikator	Nuläge		2027
Cityindex; omsättning	-2,4		2
Svenskt Näringsliv: Påverkan av brottslighet/otrygghet	2,9		4,2 ²³
Låg oro för att bli utsatt för våldsbrott eller hot om våld, andel (%)	56,9		72,2

²³ Betyg hos den kommun (Umeå) i gruppen B3 som har högst betyg 2023.

Service till företag och intern samverkan

Företagarnas vanligaste möte med kommunkoncernen är genom myndighetsutövning. Myndighetsutövningen styrs av både kommunal och statlig lagstiftning. Kommunkoncernen har en uppgift att samverka med externa parter för att myndighetsutövningen ska ske på ett mer rättssäkert och serviceinriktat sätt. Mötet sker ofta utifrån olika förutsättningar där företagaren är specialist på sin verksamhet men inte på den lagstiftningen som kommunkoncernen ska följa för en rättssäker och jämlik myndighetsutövning oavsett bransch, storlek eller förkunskap. Det ställer höga krav på service och bemötande hos kommunkoncernens tjänstepersoner.

Företagen upplever att kommunkoncernens service behöver utvecklas och förbättras. Det behöver göras en kulturflyttning för att bli mer lösningsorienterad och samordnad. Förändringen gäller generellt i kommunkoncernen men också specifikt stadsbyggnadsprocessen och bygglovsprocessen. Flera företagare upplever att samordningen fungerar bra vid större etableringar men vid mindre etableringar och proaktiva förfrågningar så önskar de ett större helhetsansvar och en bredare förståelse för företagets situation. Företagen önskar en större förståelse för att olika företagare behöver olika stöd i olika situationer.

Planen 2024–2027 har definierat service utifrån de servicefaktorer som finns i SKR:s mätning Öppna jämförelser Företagsklimat (NKI mätningen):

- Tillgänglighet: Möjligheten att komma i kontakt med rätt person samt tillgång till digitala tjänster.
- Information: Muntlig och skriftlig information samt information på webben.
- Bemötande: Attityd och engagemang.
- Kompetens: Kunskap om ämnet, lagstiftningen, förmåga att förstå företagarens problem. Att ge råd och vägledning.
- Rättssäkerhet: Tydligheten i lagar och regler, hur ställningstaganden/ beslut motiverats.
- Effektivitet: Tid och rutiner för handläggningen samt förmåga att hålla överenskomna tidsramar.

Möten med Eskilstuna kommunkoncern ska uppfattas som smidigt och enkelt. Chefer och tjänstepersoner ska vara positiva och lösningsorienterade. Målsättningen ska vara att hjälpa företagen att ta tillvara sina intressen utifrån sina behov och få hjälp att göra rätt i sin kontakt med kommunkoncernen utan onödiga dröjsmål. Negativa beslut ska i möjligaste mån kompletteras med en muntlig dialog för en ökad tydlighet och förståelse. Förenkling och digitalisering (AI) ska testas där det är möjligt för att förenkla och förtydliga kommunkoncernens processer.

När företagaren har ett behov av beslut från flera olika delar av kommunkoncernen ska kommunkoncernen samverka med andra myndighetsområden genom att hämta in information från andra myndigheter där det är möjligt. Handläggningen ska karaktäriseras av ett gemensamt ansvar av intern koordinering. Samordning ska vara naturlig för samtliga medarbetare inom kommunkoncernen.

Stadsbyggnadsprocessen är komplex där både koncernens bolag och flera förvaltningar är involverade. Stadsbyggnadsprocessen ska bli mer samordnad inom hela kommunkoncernen och företagets synpunkter ska inkluderas i verksamhetsutvecklingen. Bygglovsprocessen ska vara tydlig och enkel att förstå så att företagen vet vilka krav på uppgifter och dokumentation som förväntas så att handläggningen kan ske smidigt och tidseffektivt.

Indikatorer

Indikator	Nuläge		2027
SKR: Totalt NKI	79		80
SKR: samtliga myndighetsområden ska överstiga NKI 75	5/6		6/6
Svenskt Näringsliv: Tjänstemännens attityder	3,1		3,5 ²⁴

²⁴ Betyg hos den kommun (Trollhättan) i gruppen B3 med högst betyg 2023.

Kompetensförsörjning

Att hitta rätt kompetens är en viktig fråga både för befintliga företag och för nyetablerade företag och en förutsättning för att ***Eskilstuna ska bli Sveriges bästa kommun för små och medelstora företag.***

Eskilstuna är en attraktiv stad för nyetableringar och det har ökat behovet av fler medarbetare. Samtidigt växer de befintliga företagen vilket ger ett ökat tryck på fler anställda i de små och medelstora företagen.

Kompetensförsörjning är en av Eskilstunas företagens största utmaningar och det gäller kompetens på alla utbildningsnivåer och i flera branscher.

Samtidigt som företagen har utmaningar med att hitta nya medarbetare har Eskilstuna kommun en av landets högsta arbetslöshet. Det finns en utmaning att matcha arbetssökande med den efterfrågan som företagen har behov av.

Företagsperspektivet ska öka för att minska arbetslösheten. Fler och växande företag skapar utrymme för fler jobb och en minskad arbetslöshet.

För att tydligare tillgodose företagens behov av kompetens och den arbetskraftsreserv som finns bör Eskilstuna kommunkoncern och företagarna överväga vilka egenskaper som är viktiga vid kompetensförsörjning och kreativt hitta alternativa vägar till att använda de förmågor som ofta finns hos enskilda individer. Kommunkoncernen som kommunens största arbetsgivare ska vara en förebild.

De företagare som efterfrågar kompetens behöver bli mer aktiva både för att öka kunskapen om kommunkoncernens stora utbud av yrkesutbildningar och aktivt delta med praktikplatser och feriejobb. Företagen i Eskilstuna är små, de flesta är under 10 anställda och det är viktigt att även dessa är involverade i den samverkan som behövs. Eskilstuna kommunkoncern och utbildningssystemet har ett stort ansvar i att samordna sig och underlätta för företag av alla storlekar att ta del av och bidra i utbildningssystemet.

Kommunkoncernens skolor, arbetsförmedlingen och företagen behöver utveckla samarbetet för att både hitta nya lösningar och skapa snabbspår och kombinationsutbildningar inom vissa specifika yrkesgrupper där behoven av kompetens är stora. För näringslivet så ska Kompetensgallerian vara det naturliga navet i kompetensförsörjningsfrågor.

Mälardalens universitet har en central roll för framtidens kompetensförsörjning genom en ökad samverkan med företagen, karriärstöd till studenter, nätverk och samarbeten med olika aktörer. Samverkan med Mälardalens Industrial Technology Center (MITC), studenter, näringsliv och kommunkoncernen behöver växlas upp och få största möjliga hävstång för Eskilstunas och universitetets utveckling. Livslångt lärande för yrkesverksamma inom olika yrkesgrupper är ett annat område där skolan

och MDU kan bidra för att stärka kompetensen i framtidens arbetsmarknad. Till exempel inom områden som uppfattas ge god samhällsservice såsom vård- och lärarutbildningar, något som bör bidra till att stärka Eskilstunas attraktivitet som en kommun där små och medelstora företag stannar, växer och utvecklas.

Kommunkoncernen ska utveckla en nationell och internationell talang- och kompetensattraktion och göra det tillsammans med företagen. Befintlig kompetens i Eskilstuna behöver också attraheras att stanna i kommunen. För att kunna underlätta för företagen att attrahera nya medarbetare ska inflyttarservice vara en viktig pusselbit som ska underlätta för kompetens före, under och efter en flytt till Eskilstuna. Det kan handla om kontakter/information till boende och bostadsförturen, information om barnomsorg och skola eller samhällsinformation till inflyttade arbetskraft från utlandet.

Indikatorer

Indikator	Nuläge	2025	2027
Svenskt Näringsliv: Tillgång till relevant kompetens	2,7		3,2 ²⁵
Studenter på MDU-Eskilstuna som är nöjda med att leva och bo som student i Eskilstuna, andel (%)	57		75
Genomgått yrkesutbildning och fått jobb inom 6 mån, andel (%).	86		86
Invånare 25-64 år med eftergymnasial utbildning, andel (%)	38		46
	41 (K)		47
	31 (M)		41

²⁵ Betyg hos den kommun (Lund) i gruppen B3 med högst betyg 2023

Kommunkoncernens upphandling

Kommunkoncernen köper varor och tjänster för cirka 5 miljarder per år. Att Eskilstunas små och medelstora företag får möjlighet att ta del av dessa inköp kan vara viktigt för företagens tillväxt och utveckling.

Många företagare tycker att det är svårt med upphandling. Vissa företag avstår från att lämna in anbud vilket innebär att kommunkoncernen får in färre anbud än vad man skulle kunna få. Mindre företag har svårt att lämna anbud i kommunkoncernens stora ramavtalsupphandlingar. Företagen önskar att kommunkoncernen har mer dialog med företagen inför upphandlingarna för att informera kommunkoncernen om ny produkt- och tjänsteutveckling och hur marknaden ser ut. Ibland ställer man idag i kommunkoncernen felaktiga krav utifrån att man inte har tillräcklig information om marknaden. Kommunkoncernen behöver fortsätta arbetet för att sprida information om vilka upphandlingar som är på gång och hur man lämnar anbud.

När kommunkoncernen gör inköp måste lagen om offentlig upphandling följas. Lagen syftar till att på bästa sätt ta tillvara konkurrensen på marknaden och hushålla med skattemedlen. Kommunkoncernen får enligt lagen inte gynna lokala eller enskilda företag i upphandlingsprocessen. Däremot kan man i kommunkoncernen lägga fokus på att underlätta för mindre företag att kunna och vilja lämna anbud i upphandlingarna.

Upphandlande förvaltningar och bolag inom kommunkoncernen behöver ha en ökad kunskap om aktuell bransch för att rätt krav på rätt nivå ska kunna ställas. Extra fokus behöver läggas på att de krav som ställs i upphandlingarna ska vara tydliga och stå i relation till uppdragets storlek. Stora ramavtalsupphandlingar som i många fall förenklar administrationen för kommunkoncernen kan vara en utmaning för mindre företag. Mer fokus behöver därför läggas på att fånga in företagets perspektiv och identifiera upphandlingsområden där fler mindre, inte lika omfattande, avtal kan tecknas.

Indikatorer

Indikator	Nuläge (2023)		2027
Svenskt Näringsliv: Upphandling	2,7		3,0 ²⁶
SKR: NUI	74		78

²⁶ Betyg hos den kommun (Trollhättan) i gruppen B3 med högst betyg 2023.

Tillväxtförutsättningar & hållbar näringslivsutveckling

Det ska vara roligt att leva och verka i Eskilstuna. En attraktiv bostadsmarknad och en levande stad ger förutsättningar för små och medelstora företag att etablera sig. Det är viktigt med en god planberedskap, verksamhetsområden och lokaler med förutsättningar för små och medelstora företag att utvecklas. Goda kommunikationer med en utvecklad fysisk infrastruktur skapar förutsättningar för företagen att utvecklas och växa då deras medarbetare kommer till jobbet på ett säkert sätt. Energiförsörjning och digital infrastruktur är viktiga parametrar liksom närheten till liknande verksamheter.

Tillväxt och utveckling ska ske hållbart, både ekonomiskt, socialt och ekologiskt. Klimatomställningen är både en affärsmöjlighet och en möjlig utmaning för företagen. Kommunkoncernen ska hjälpa till med kompetens och ge förutsättningar och stöttning samt vara en motor i omställningen genom exempelvis upphandling. Omställningen går fort och SME-företag riskerar att inte klara av kraven från samhället och sina stora kunder. Kommunkoncernen behöver stötta SME-företagen med allt från att hitta mjuk finansiering till att genomföra gemensamma projekt inom området. Energy Evolution Center ska vara den naturliga plattformen för företagens klimatomställning.

Politiskt styrda beslut och strategiska vägval ska genomgå en näringslivskonsekvensanalys. Analysen ska tydliggöra positiva och negativa konsekvenser på lång och kort sikt för företagen i Eskilstuna. Näringslivskonsekvensanalysen ska implementeras samtliga förvaltningar och bolag.

Kommunkoncernens taxor och avgifter ska vara transparenta, långsiktiga och förutsägbara och inte försämra konkurrenskraften eller hämma tillväxtviljan hos de företagare som vill etablera sig eller växa i Eskilstuna. Företagen ska vara en naturlig dialogpart när nya taxor fastställs.

Sveriges bästa kommun för små och medelstora företag har också behov av nya företagare och en ökad branschbredd. Innovation, nyföretagande (innefattar även start-ups och scale-ups²⁷) och entreprenörskap ska stimuleras genom hela livet och kommunkoncernen bidrar med finansiering och samarbetar med olika aktörer för olika målgrupper. Att bli företagare ska vara en lika tydlig väg ut ur gymnasiet som studier eller anställning.

En attraktiv kommun ger företagen möjlighet till samverkan, kunskap och inspiration. Kommunkoncernen ska verka för att bevara befintliga och prioriterade arenor och initiera nya lokala och regionala arenor för

²⁷ Scale-up hög innovationshöjd, skalbar affärsmodell, potential öka 20% på 3 år

erfarenhetsutbyte, affärsutveckling och kunskap men ska också aktivt delta i andra parter forum och nätverk för näringslivsfrågor. Samarbetet med Mälardalens universitet, företagsorganisationerna och övriga stödaktörer är viktigt.

Indikatorer

Indikator	Nuläge		2027
Antal nystartade företag/1000 inv	9,5		10,1
Antal elever som genomgår UF i åk på gymnasiet.	626		Öka
Beredskap för verksamhetsmark			400 ha
Bruttoregionprodukt, kommun (BRP), 1000 kr/invånare	399,8		488
Klimatavtal med företag och organisationer	65		250

Gällande lagstiftning och annan rättslig reglering

Kommunallagen:

8 § Kommuner och regioner får genomföra åtgärder för att allmänt främja näringslivet i kommunen eller regionen. Individuellt inriktat stöd till enskilda näringsidkare får lämnas endast om det finns synnerliga skäl för det

Förvaltningslagen:

6 § En myndighet ska se till att kontakterna med enskilda blir smidiga och enkla. Myndigheten ska lämna den enskilde sådan hjälp att han eller hon kan ta till vara sina intressen. Hjälpen ska ges i den utsträckning som är lämplig med hänsyn till frågans art, den enskildes behov av hjälp och myndighetens verksamhet. Den ska ges utan onödigt dröjsmål.

8 § En myndighet ska inom sitt verksamhetsområde samverka med andra myndigheter. En myndighet ska i rimlig utsträckning hjälpa den enskilde genom att själv inhämta upplysningar eller yttranden från andra myndigheter.

Förhållande till redan fattade politiska beslut

I Eskilstuna kommunkoncern finns ett flertal politiskt fattade beslut som på ett eller annat sätt har en koppling till företagande. Nedan följer de politiska beslut som avvägrats vara av större betydelse och bedöms ha en koppling planens fokusområden.

Vision 2030 (KFKS 2017:544)

Eskilstuna har en vision, en beskrivning av hur det ska vara att leva i Eskilstuna år 2030. Visionen anger kommunkoncernens långsiktiga färdriktning och bidrar också till att nå globala mål. Visionen är till för alla, både kommunkoncernens organisation och alla människor som bor och verkar i Eskilstuna. Vision 2030 innehåller bland fler andra målbilden ”ett aktivt och modigt näringsliv”. I den målbilden beskrivs att Eskilstuna har ett modigt och öppet näringslivsklimat. Entreprenörskap och innovationer skapar ett modernt och hållbart näringsliv. Utbildnings- och kunskapsnivån är hög i Eskilstuna och möter näringslivets kompetensbehov samt tillför utvecklingskraft. Eskilstuna beskrivs även som en attraktiv del av Stockholm Mälardalen och en ledande aktör i regionen.

Reviderad avsiktsförklaring för Affärsplan Eskilstuna (KSKF/2018:381)

I avsiktsförklaringen står det att plattformen Affärsplan Eskilstuna ska verka för stadens och näringslivets bästa. Målen i Affärsplanen är centrala och plattformen ska verka för en bred förflyttning framåt avseende tillväxt, företagsklimat, jobb och strategisk position. Affärsplan Eskilstuna bidrar till en ömsesidig förståelse mellan det privata och offentliga, vilket leder till ett bättre näringslivsklimat.

Reviderad översiktsplan (KSKF/2019:166)

Översiktsplanen visar till stor del på vilka förutsättningar som ska ges för företagande och styrdokumentet innehåller ett avsnitt om Eskilstuna näringsliv/Översiktsplanen anger ett specifikt område för/om näringsliv. I den definieras kommunens/kommunkoncernens ställningstagande kring näringslivsfrågor/näringsliv. Planen innehåller även en ”utblick över 2050” samt ”näringsliv 2030”. Översiktsplanen konstaterar att näringslivet är en viktig stomme för Eskilstuna utveckling.

Klimatprogram Eskilstuna (KSKF/2021:7)

Klimatprogrammet ska vara vägledande för Eskilstunas företag och många företag och organisationer arbetar redan aktivt med klimatomställning och vidtar ambitiösa klimatåtgärder för att utveckla och framtidssäkra verksamheten. Programmet är formulerat på en övergripande nivå för att innehållet inte ska riskera att snabbt bli inaktuellt och för att passa både små och stora företag som på olika sätt ska kunna koppla an sitt klimatarbete till programmet och dess övergripande mål. Kraven och förväntningarna på att företag och organisationer ska minska sin klimatpåverkan blir allt högre, både från myndigheter och andra aktörer på marknaden. Att företag och organisationer tydligt ställer om sina verksamheter gynnar därför hela Eskilstuna positivt.

Riktlinjer för upphandling och inköp (KSKF/2019:67)

Riktlinjen har ett stycke som belyser förutsättningarna för små och medelstora företags möjligheter att leverera till kommunkoncernen. Vid paketering av upphandlingar ska effekten av volymfördelar och annan samordning vägas mot de effekter som en allt för stor upphandling kan ha på mindre företags möjligheter att lägga anbud. Kommunkoncernen ska sträva efter att ha en varierad leverantörsbas där även mindre och lokala, företag ingår. Det är viktigt att kommunkoncernen i sina upphandlingar strävar efter ett enkelt tillvägagångssätt och minskad tidsåtgång för anbudsgivare eftersom många små och medelstora företag normalt sett har begränsade resurser att avsätta för anbudslämnande.

Riktlinje för service och tillgänglighet (KSKF/2015:451)

Riktlinjen beskriver hur kommunkoncernen, det vill säga Eskilstuna kommun och de kommunala bolagen ska tillhandahålla service till invånare och kunder. Med service menas alla de tjänster som kommunkoncernen erbjuder och det sätt som tjänsterna utförs på. Begreppet tillgänglighet handlar i denna riktlinje om invånare och kunders tillgång till kommunkoncernens service, tjänster, kontaktvägar och besöksytor. I riktlinjen ingår företagare i kategorin kunder.

Kulturpolitiskt program KSKF/2022:233

I programmet står det att Eskilstuna ska vara en kreativ och inspirerande plats där kultur i olika former ges stort utrymme. Programmet är vägledande i samverkan och samarbete inom kommunkoncernen samt med aktörer från

civilsamhället, näringslivet och akademien. Styrdokumentet beskriver även hur ett levande kultur- och nöjesliv som både utmanar och lockar samt ett ökat samspel mellan besöksnäring och kulturella och kreativa näringar bidrar till att öka Eskilstunas och aktörernas attraktions- och konkurrenskraft samt att skapa nya arbetstillfällen. Detta i sin tur skapar förutsättningar för kulturliv, evenemang, besöksnäring och näringsliv att ömsesidigt ta del av och öka den turistekonomiska omsättningen.

Uppföljning och styrning

- Uppföljning av mål, indikatorer sker inom ordinarie årshjulsprocess.
- Samtliga förvaltningar/bolag är ansvariga för genomförandet av planen.
- Aktiviteter för att nå målen beskrivs i respektive förvaltning/bolags verksamhetsplan.
- Kommunstyrelsens arbetsutskott följer upp aktiviteterna årligen.
- Tillväxtrådet är remissinstans.
- Kommunledningskontoret styrande och stödjande samt har en uppsiktsplikt.

§ 13

KSKF/2023:121

Revidering av gemensamt reglemente för Eskilstuna kommuns nämnder

Beslut

1. Reviderat gemensamt reglemente för Eskilstuna kommuns nämnder antas och träder i kraft den 1 februari 2024.

Ärendebeskrivning

Det gemensamma reglementet för Eskilstuna kommuns nämnder innehåller bestämmelser som är gemensamma för nämnderna, främst arbetsformer och administrativa ansvarsområden. Utöver det har varje nämnd ett separat reglemente som reglerar det specifika verksamhetsområdet.

I § 1 och § 2 i förslag till reviderat gemensamt reglemente är redaktionella ändringar gjorda till följd av samorganiseringen av miljö- och räddningstjänstförvaltningen och stadsbyggnadsförvaltningen. I förslaget är namnbyten gjorda för berörda nämnder, till samhällsbyggnadsnämnden respektive räddningstjänst- och tillståndsnämnden.

Beslutet skickas till:
Samtliga nämnder

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Gemensamt reglemente för Eskilstuna kommuns nämnder

Beslutad när	2024-02-01, § 13
Beslutad av	Kommunfullmäktige
Diarienummer	KSKF/2023:121
Ersätter	Gemensamt reglemente för Eskilstuna kommuns nämnder, senast ändrat 2020-10-22 § 146, KSKF/2020:305
Gäller för	Samtliga nämnder
Gäller fr o m	2024-02-01
Gäller t o m	Tillsvidare
Dokumentansvarig	Administrativ direktör
Uppföljning	Vid behov

Inledning

Detta reglemente innehåller bestämmelser som är gemensamma för samtliga kommunens nämnder. För varje nämnd finns därutöver ett särskilt reglemente. Den gemensamma överförmyndarnämnden för Eskilstuna och Strängnäs kommuner omfattas dock inte av detta reglemente.

Om ett nämndreglemente eller ett särskilt beslut i kommunfullmäktige innehåller bestämmelse som avviker från vad som föreskrivs i detta reglemente gäller den bestämmelsen.

Begreppet nämnd omfattar i detta reglemente även kommunstyrelsen om inte annat anges.

Begreppet samordningschef avser i detta reglemente samordningschefen för Torshälla stads nämnd.

§ 1 Ansvar för verksamheten

Nämnderna ska inom sina respektive verksamhetsområden följa vad som anges i lag eller annan författning. De ska följa av kommunfullmäktige antagen budget, fastställda mål, angivna riktlinjer och i övrigt fattade beslut. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Nämnden ansvarar för att dess förvaltningsorganisation är ändamålsenlig med hänsyn till av fullmäktige fastställda mål och styrning samt lagar och andra författningar för verksamheten. Detta gäller med undantag för Torshälla stads nämnd, förskolenämnden, gymnasienämnden och valnämnden som inte har egna förvaltningar. Kommunstyrelsens, kultur- och fritidsnämndens och samhällsbyggnadsnämndens respektive förvaltning utför verksamhet åt Torshälla stads nämnd. Kommunstyrelsens förvaltning utför verksamhet åt valnämnden.

Nämnden ska lämna kommunfullmäktige, kommunstyrelsen samt dess utskott, kommunalråden, gruppleddare samt kommunens övriga nämnder det biträde som dessa begär. Rätten till information och underlag omfattar inte uppgift för vilken sekretess råder.

Nämnden ska samråda när dess verksamhet och ärenden berör annan nämnds verksamhet.

Nämndernas sammansättning och arbetsformer

§ 2 Nämnder, antal ledamöter och ersättare

Kommunen har följande nämnder med följande antal ledamöter och ersättare.

Nämnd	Antal ledamöter	Antal ersättare
Kommunstyrelsen	15	7
Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden	13	6
Förskolenämnden	11	5
Grundskolenämnden	11	5
Gymnasienämnden	9	4
Kultur- och fritidsnämnden	13	6
Räddningstjänst- och tillståndsnämnden	13	6
Servicenämnden	7	3
Socialnämnden	13	6
Samhällsbyggnadsnämnden	13	6
Torshälla stads nämnd	13	6
Valnämnden	7	3
Vård- och omsorgsnämnden	13	6

Kommunfullmäktige kan utöver detta tillsätta insynsplatser i kommunstyrelsen och valnämnden för partier som saknar ledamot eller ersättare i de nämnderna. Insynsplats i kommunstyrelsen gäller dock inte för kommunstyrelsen i egenskap av krisledningsnämnd.

§ 3 Val av ledamöter och ersättare

Kommunfullmäktige väljer ledamöter och ersättare till kommunstyrelsen för fyra år, räknat från och med den 1 januari året efter det år då ordinarie val till kommunfullmäktige hållits.

Kommunfullmäktige väljer ledamöter och ersättare till övriga nämnder för en mandattid på ett kalenderår i taget.

Kommunfullmäktige kan besluta om en annan mandattid för andra nämnder än kommunstyrelsen.

Om ledamot eller ersättare som valts genom majoritetsval avgår under denna tid ska kommunfullmäktige förrätta fyllnadsväl.

§ 4 Val av ordförande och vice ordföranden

Bland nämndens ledamöter ska kommunfullmäktige välja en ordförande, en förste vice ordförande och en andre vice ordförande. Dessa tre utgör nämndens presidium. För kommunstyrelsen ska en ordförande och tre vice ordföranden väljas.

Om ordförande eller vice ordförande avgår under denna tid ska kommunfullmäktige genomföra ett nytt val för den återstående tiden.

§ 4 a Beslutsfattande i presidier

En nämnd får uppdra åt presidiet att besluta på nämndens vägnar i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. Nämnden ska besluta om presidiets arbetsformer.

§ 5 Utskott

Nämnden får inrätta utskott. Nämnden får uppdra åt ett utskott att besluta på nämndens vägnar i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. Ett utskott kan också ha till uppgift att bereda nämndens ärenden. Nämnden ska besluta om utskottets arbetsformer.

§ 5 b Nämndberedningar

Nämnden får inrätta nämndberedningar för beredningen av ett ärende eller en viss grupp av ärenden. Nämnden får till en nämndberedning välja även andra än förtroendevalda. Nämnden ska besluta om beredningens arbetsformer.

§ 6 Ersättare för ordförande och vice ordföranden

Om varken ordföranden eller vice ordförande kan delta i ett sammanträde eller i en del av det, utför den ledamot som tjänstgjort längst i nämnden ordförandens uppgifter. Om flera ledamöter har tjänstgjort lika länge fullgör den äldste ledamoten ordförandens uppgifter

Om ordföranden eller vice ordförande på grund av sjukdom, föräldraledighet eller av något annat skäl inte kan utföra uppdraget för en längre tid ska kommunfullmäktige utse en annan ledamot till ersättare för denne. Ersättaren utför alla uppgifter som ingår i detta uppdrag.

§ 7 Jäv

En ledamot, ersättare eller anställd som är jävig i ett ärende hos en nämnd får inte delta eller närvara vid handläggningen av ärendet. Den som kan antas vara jävig i ett ärende ska självant ge det till känna. I 6 kapitlet §§ 28–32 och 7 kapitlet § 4, kommunallagen, finns regler rörande jäv.

§ 8 Ledamöternas och ersättarnas tjänstgöring

Om en ledamot inte kan delta i ett sammanträde eller en del av det, ska en ersättare tjänstgöra i ledamotens ställe.

En ledamot som kommer sent till ett sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har trätt in i ledamotens ställe.

Ledamoten får dock inträda först sedan pågående handläggning av ett ärende avslutats.

Om ersättarna inte har valts genom proportionellt val ska de tjänstgöra enligt den tjänstgöringsordning som kommunfullmäktige har bestämt. Om ingen ordning är bestämd, kallas ersättare in i den ordning de tagits upp i fullmäktiges protokoll från valet.

En ersättare som har börjat tjänstgöra har dock alltid företräde oberoende av turordningen. Om styrkebalansen mellan partierna påverkas på grund av detta får en ersättare som kommer sent till ett sammanträde träda in i stället för en ersättare som har börjat tjänstgöra, men som kommer längre ner i turordningen. Den ersättaren får dock inträda först sedan pågående handläggning av ett ärende avslutats.

En ledamot eller en ersättare som har avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv i ett ärende får tjänstgöra igen när nämnden har handlagt ärendet.

En ledamot som har avbrutit tjänstgöringen en gång under ett sammanträde på grund av något annat hinder än jäv, får endast tjänstgöra igen om ersättarens inträde har påverkat styrkebalansen mellan partierna.

§ 9 Inkallande av ersättare

En ledamot som är hindrad att delta i ett sammanträde eller i en del av ett sammanträde, ska snarast anmäla detta till nämndens kansli, som i sin tur kallar ersättare. Nämnden kan besluta att inkallande av ersättare ska ske på annat sätt.

§ 10 Ersättare som inte tjänstgör

Ersättare som inte tjänstgör får närvara vid nämndens sammanträden och delta i överläggningarna, men inte i besluten. De har också rätt att få sin mening antecknad i protokollet.

§ 11 Sammanträdena

Nämnden beslutar årsvis om en sammanträdesplan. Utöver det ska nämnden sammanträda när minst en tredjedel av ledamöterna begär det, eller när ordföranden anser att det behövs.

Ordföranden får ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden för sammanträdet. Ordföranden ska då se till att varje ledamot och ersättare snarast underrättas om beslutet.

§ 12 Offentliga sammanträden

Nämnden får besluta att hela eller delar av sammanträdena ska vara offentliga. Nämndens sammanträden ska dock alltid hållas inom stängda dörrar i ärenden som avser myndighetsutövning eller i vilka det

förekommer uppgifter som hos nämnden omfattas av sekretess. Utskottssammanträden ska hållas inom stängda dörrar.

§ 13 Närvarorätt

Kommunfullmäktiges ordförande, kommunstyrelsens ordförande, kommunalråd och oppositionsråd har rätt att närvara vid nämndernas sammanträden. De har rätt att delta i överläggningarna men inte i besluten. Närvarorätten gäller inte ärenden som avser myndighetsutövning eller i vilka det förekommer uppgifter som hos nämnden omfattas av sekretess. Detta gäller även kommundirektören och samordningschefen.

Kommundirektören och förvaltningschefen/samordningschefen har, om inte annat för särskilt fall beslutas, rätt att närvara vid sammanträde med den egna nämnden eller dess utskott och delta i överläggningarna.

De politiska sekreterarna har rätt att delta vid sammanträde med kommunstyrelsen. Närvarorätten gäller inte ärenden som avser myndighetsutövning eller i vilka det förekommer uppgifter som hos kommunstyrelsen omfattas av sekretess. Närvarorätten gäller inte heller när kommunstyrelsen sammanträder i egenskap av krisledningsnämnd.

Nämnden får kalla ledamot eller ersättare i kommunfullmäktige, annan nämnd eller beredning, revisor, anställd hos kommunen eller särskild sakkunnig att närvara vid sammanträde med nämnden. Den som har kallats till sammanträde får, om nämnden beslutar det, delta i överläggningarna, men inte i besluten.

Företrädare för kommunens anställda (personalföreträdare) får närvara vid nämndens sammanträden i den omfattning som anges i kommunallagens 7 kap. §§ 10–19. Personalföreträdarna har rätt att delta i överläggningarna men inte i besluten. Närvarorätt för personalföreträdare saknas vid sammanträden i kommunstyrelsen och valnämnden.

I övrigt avgör nämnden på sammanträdet i vilken utsträckning andra än ledamöter och ersättare ska få närvara och delta i överläggningar.

§ 14 Kallelse och föredragningslista

Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena. Om varken ordföranden eller vice ordförande kan kalla till ett sammanträde ska den ledamot som tjänstgjort längst tid i nämnden göra det. Om flera ledamöter har tjänstgjort lika länge ska den äldste av dem kalla till sammanträdet.

Kallelsen ska vara skriftlig och innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet.

Kallelsen ska på lämpligt sätt delges varje ledamot och ersättare samt andra förtroendevalda eller tjänstemän som ska närvara vid sammanträdet. Kallelsen får ske elektroniskt. Kallelsen ska vara dem tillhanda senast en vecka före sammanträdesdagen.

En föredragningslista ska skickas ut tillsammans med kallelsen. Ordföranden bestämmer i vilken utsträckning handlingar som tillhör ett ärende ska bifogas föredragningslistan.

I undantagsfall får kallelsen ske på något annat sätt.

§ 15 Protokoll och beslutsförhet

Vid sammanträdena ska protokoll föras. Ordföranden ansvarar för protokollet. I kommunallagen finns bestämmelser om en nämnds protokollföring och beslutsförhet.

§ 16 Reservation

Ledamot eller tjänstgörande ersättare som har deltagit i avgörandet av ett beslut kan reservera sig mot beslutet. Den som vill reservera sig ska anmäla detta före sammanträdet slut.

Den som reserverar sig får lämna en motivering till sin reservation. Reservationen ska i så fall vara skriftlig. En skriftlig reservation ska lämnas in före den tidpunkt som fastställts för protokollets justering. Om motiveringen lämnas senare ska nämnden inte ta hänsyn till den.

§ 17 Särskilt yttrande

Ledamot eller tjänstgörande ersättare som har deltagit i avgörandet av ett beslut kan lämna ett särskilt yttrande. Även närvarande ersättare som inte tjänstgör kan lämna ett särskilt yttrande. Den som vill lämna ett särskilt yttrande i ett ärende ska anmäla detta och yttrandets huvudsakliga innebörd då ärendet behandlas av nämnden.

Ett särskilt yttrande ska vara skriftligt. Det kan föras in i protokollstexten eller fogas som en bilaga till protokollet. Ett särskilt yttrande ska lämnas in före den tidpunkt som har fastställts för protokollets justering. Om det särskilda yttrandet lämnas in senare ska nämnden inte ta hänsyn till det.

§ 18 Justering av protokoll

Sammanträdet ordförande och en ledamot ska justera protokollet. Nämnden bestämmer tidpunkt för justeringen. Protokollet ska dock vara justerat senast fjorton dagar efter sammanträdet.

Nämnden kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Innan nämnden fattar ett sådant beslut ska protokollstexten redovisas.

Senast andra dagen efter justeringen ska det finnas en uppgift på kommunens anslagstavla om att protokollet är justerat. Det ska också framgå var protokollet förvaras.

Nämndens befogenheter

§ 19 Processbehörighet

Nämnden får själv eller genom ombud föra kommunens talan i alla mål och ärenden som faller inom nämndens ansvarsområde. Nämnden har rätt att på kommunens vägnar träffa överenskommelser om betalning av fordran, anta ackord, ingå förlikning och sluta annat slags avtal.

§ 20 Avskrivning av fordringar

Nämnden har också rätt att inom sitt verksamhetsområde avskrivna fordran med den behörighet och begränsning som framgår av kommunfullmäktiges i särskild ordning fastställda riktlinjer för avskrivning av fordringar.

§ 21 Undertecknande av handlingar

Ordföranden eller vice ordförande ska underteckna avtal samt andra handlingar och skrivelser som nämnden beslutar om. Dokumenten ska även kontrasieras av förvaltningschefen/samordningschefen eller någon annan anställd som nämnden utser.

Nämndens ska besluta om sin firmateckning. Nämndens firmateckning kan dock alltid utföras av nämndens ordförande eller vice ordförande med kontrasiering av förvaltningschefen/samordningschefen.

Beslut som fattats med stöd av delegation samt skrivelser, avtal och andra handlingar som upprättas med anledning därav ska undertecknas av den som fattat beslutet, om inte nämnden beslutat om en annan ordning för undertecknandet.

I övrigt bestämmer nämnden vem som ska underteckna handlingar.

§ 22 Taxor

Nämnden äger rätt att revidera taxor inom sitt verksamhetsområde om det är i enlighet med det särskilda taxebeslutet eller om befogenheten framgår av nämndens reglemente. Nya taxor eller förändringar som är av principiell betydelse ska alltid beslutas av kommunfullmäktige.

§ 23 Delgivning

Delgivning med nämnden sker med ordföranden, vice ordföranden, förvaltningschefen/samordningschefen, nämndens sekreterare, nämndens registrator eller annan som nämnden utser.

Administration och legalitet

§ 24 Administrativa regler

Nämnden ansvarar för att administrationen av dess verksamhet i alla avseenden fullt ut motsvarar de krav som kommer till uttryck i det offentlighetsrättsliga regelverket som framgår av bland annat kommunallagen, förvaltningslagen, lagen om kommunal redovisning, tryckfrihetsförordningen, offentlighets- och sekretesslagen, arkivlagen, upphandlingslagstiftningen och dataskyddsförordningen.

§ 25 Förvaring av handlingar

Nämnden ansvarar för vård och förvaring av verksamhetens handlingar enligt arkivlagen, arkivreglementet och dokumenthanteringsplan. Skyddsvärda handlingar, såsom originalavtal, värdehandlingar och sekretessbelagda handlingar, ska förvaras på ett betryggande sätt.

§ 26 Personuppgiftsansvar

Nämnden är personuppgiftsansvarig enligt dataskyddsförordningen, för de personuppgifter som behandlas inom nämndens verksamhetsområde.

§ 27 Personalansvar

Respektive nämnd är anställningsmyndighet för personal vid dess förvaltning med undantag för förvaltningschef som anställs av kommunstyrelsen. Nämnden har hand om personalfrågor inklusive arbetsmiljöfrågor inom sitt verksamhetsområde med undantag av de frågor som anges i kommunstyrelsens reglemente samt i § 32 i detta reglemente.

Kommunstyrelsen har befogenheten att med bindande verkan för kommunen genom kollektivavtal reglera frågor rörande förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare. Detta gäller med undantag för följande lokala kollektivavtal, som inom nämndens verksamhetsområde, får slutas av respektive nämnd:

- Arbetstidsschema där kollektivavtal fordras enligt huvudöverenskommelse HÖK, bilaga 3 stycket Anteckningar till AB, arbetstid punkt 3.
- Anställning begränsad till viss tid (visstidsanställning med stöd av kollektivavtal) med stöd av § 4 mom. 5 i Allmänna bestämmelser.
- Avvikelse från 8 § och 10 § i arbetstidslagen med stöd av § 13 mom. 7 i Allmänna bestämmelser – uttag av övertid, begränsningsperiod för övertid samt uttag av mertid.
- Utbyte av rast mot måltidsuppehåll enligt Allmänna bestämmelser § 13 mom. 6 a.
- Avvikelse från 26 § i lagen om anställningsskydd – turordning vid företrädesrätt till återanställning.

- Begränsningsperiod för arbetstid överstigande 16 veckor men högst 1 år enligt Allmänna bestämmelser § 13 mom. 7 i enlighet med kommentar.

Det ansvar som enligt denna paragraf åligger respektive nämnd gäller med undantag för förskolenämnden, gymnasienämnden, Torshälla stads nämnd och valnämnden.

§ 28 Budgetprocessen, rapportering och redovisning

Nämndens budgetförslag, budgetuppföljning, delårsrapport och årsredovisning inklusive verksamhetsberättelse ska lämnas till kommunstyrelsen inom den tid och enligt de riktlinjer som kommunstyrelsen bestämmer.

§ 29 Donationsstiftelser

Nämnden ansvarar för de donationsstiftelser där nämnden utsetts till förvaltare.

§ 30 Medborgarförslag

Upphävd från och med 2018-01-01.

§ 31 Öppethållande

Kommunstyrelsens och nämndernas kansli ska hållas öppet för allmänheten på dagar och tider som styrelsen eller nämnden beslutat. Kommunstyrelsen får utfärda för nämnden bindande föreskrifter om detta.

§ 32 Överlämnande av uppgift

Nämnden får lämna över vården av en kommunal angelägenhet, för vars handhavande särskild ordning inte föreskrivits, till annan fysisk eller juridisk person och om ärendet inte är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt. Vården av angelägenhet som innefattar myndighetsutövning får dock överlämnas endast om det finns stöd för det i lag.

Ändringshistorik

Datum	§	Dnr	Beslut	Ikraftträdande
2016-04-28	74	2014:441	Ändring av paragrafnummer, samt övriga redaktionella ändringar. Därutöver revidering av paragraferna 1, 2, 11, 13, 14, 21, 22, 27 och 29 (ny paragraf).	2016-07-01
2017-05-18	158	2017:251	Begreppet samordningschef för Torshälla stads nämnd införs i inledningen och vissa uppgifter för denne regleras i paragraferna 13, 21 och 23. Torshälla stads nämnd undantas från ansvaret för förvaltningsorganisationen (§ 1) och personalansvaret (§ 27). Kommundirektörens och samordningschefens närvarorätt i andra nämnden har förtydligats (§ 13).	2017-06-01
2017-12-14	311	2017:636	Ett avsnitt om beslutsfattande i presidier (§ 4 a) tas in i reglementet. Avsnittet om utskott utvidgas (§ 5) och ett avsnitt om nämndberedningar (§ 5 a) tas in i reglementet. Paragrafhänvisningen i § 7 om jäv uppdateras till ny kommunallag. Möjligheten att lämna medborgarförslag upphör, vilket innebär att § 30 stryks.	2018-01-01
2017-12-14	311	2017:636	Personuppgiftslagen ersätts med dataskyddsförordningen i §§ 24 och 26.	2018-05-25
2017-12-14	311	2017:636	Antalet ledamöter och ersättare i nämnderna ändras (§ 2) och mandattiden för nämnderna, utom styrelsen, fastställs till ett år (§ 3).	2019-01-01
2018-11-22	201	2018:387	Förändrad nämndorganisation innebär revidering av paragraferna 1, 2 och 27. Hänvisningar till lagar och avtal uppdateras i paragraferna 13 och 27.	2019-01-01
2020-10-22	146	2020:305	Förändrad tidpunkt för när kallelsen ska vara ledamöter med flera tillhanda (§ 14).	2021-01-01

Datum	§	Dnr	Beslut	Ikraftträdande
2024-02-01		2023:121	Redaktionella ändringar i § 1 och § 2 till följd av samorganiseringen av miljö- och räddningstjänstförvaltningen och stadsbyggnadsförvaltningen.	2024-02-01

§ 15

KSKF/2023:166

Svar på motion - Upprätta en plan för byggnation av trygghetsboende i småorterna på landsbygden

Beslut

1. Motionen förklaras besvarad.

Reservation

Anders Nordin (C) reserverar sig mot beslutet (bilaga A).

Kim Fredriksson (SD), Marielle Lahti (MP), Stefan Sjöberg (MP) och Paul Sabo (KD) reserverar sig mot beslutet.

Ärendebeskrivning

Anders Nordin (C), Fredrik Andersson (C) och Maria Forslöf (C) har kommit in med en motion till kommunfullmäktiges sammanträde den 20-21 juni 2023, § 132 om att upprätta en plan för byggnation av trygghetsboende i småorterna på landsbygden.

Motionärerna yrkar

- Att en plan upprättas för byggnation av trygghetsboende i småorterna på landsbygden inom Eskilstuna kommun i dialog med ortsbor för en möjlighet till inflytande och påverkan utifrån ett medborgarperspektiv.
- Att detaljplaner upprättas utifrån denna plan.
- Att kommunen ombesörjer att det finns mark att bygga på och anvisar denna.

Motionärerna menar att bli äldre ska inte behöva innebära en flytt till stan där det är lätt att komma ifrån sin trygghet och sitt sociala nätverk. Det kan kännas lättare att flytta till ett boende som ligger i närheten av familj och vänner. Trygghetsboende är en möjlighet till att kunna bo tillsammans med andra seniorer och skapa en ökad trivsel och livskvalitet tillsammans. Motionen har remitterats till stadsbyggnadsnämnden och vård- och omsorgsnämnden.

Stadsbyggnadsnämnden anser att de i det löpande arbetet med implementering av översiktsplanen och i arbetet med detaljplaner skapar förutsättningar för fastighetsägare med rätt förutsättningar att planera kommande bostäder såsom trygghetsboenden i kommunens serviceorter och på landsbygden. Vård- och omsorgsnämnden har svårt att uttala sig om de delar i motionen som berör planer för placering av trygghetsboenden och detaljplaneprocessen. Däremot välkomnar vård- och omsorgsnämnden en övergripande idé gällande önskad byggnation av trygghetsboenden. Kommunledningskontorets bedömning är att en plan för byggnation av trygghetsboende inte behövs eftersom alla utpekade ytor för bostäder som visas i översiktsplanen kan prövas för placering av trygghetsboende. Kommunledningskontoret föreslår att motionen ska förklaras besvarad.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Motionen förklaras besvarad.

Yrkanden

Anders Nordin (C), Mikael Strömberg (SD), Marielle Lahti (MP), Paul Sabo (KD) och Kim Fredriksson (SD) yrkar bifall till motionen.

Sarita Hotti (S), Mikael Edlund (S), Göran Gredfors (M), Majo Brostedt (S) och Jawad Zanganeh (V) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning

Vid ställd proposition på kommunstyrelsens förslag mot Anders Nordins (C) med fleras bifallsyrkande till motionen finner ordföranden att kommunfullmäktige beslutar att bifalla kommunstyrelsens förslag.

Beslutet skickas till:
Stadsbyggnadsnämnden
Vård- och omsorgsnämnden

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

RESERVATION

Svar på motion - Upprätta en plan för byggnation av trygghetsboende i småorterna på landsbygden KSKF/2023:166

Centerpartiet reserverar sig mot beslutet att förklara motionen besvarad.

Centerpartiet anser att motionen ska bifallas.

Rubriken "upprätta en plan..." syftar till att kommunledningen tar initiativet till att utveckla en struktur för denna del av kommunens samhällsplanering.

Att den fysiska planeringen används som ett medel för att minska belastningen på vård och omsorgsförvaltningen. Minska belastningen på kommunens äldreboenden och bidra till en mer socialt hållbar stad och landsbygd.

Jag citerar Vård och omsorgsnämndens remissyttrande :

Vård- och omsorgsnämnden välkomnar en övergripande idé gällande önskad byggnation av trygghetsboenden.

Av svaret framgår att just detta verkar falla mellan stolarna.

Eskilstuna 2024-02-01

För Centerpartiet

§ 28

KSKF/2024:62

Anmälan av kommunrevisionens granskning av rutiner för efterlevnad av GDPR - Dataskyddsförordningen

Beslut

1. Kommunrevisionens granskning av rutiner för efterlevnad av GDPR - Dataskyddsförordningen anmäls och styrelsen, nämnderna och bolagets svar ska redovisas till kommunfullmäktige.

Ärendebeskrivning

Kommunrevisionen har genomfört en granskning av rutiner för efterlevnad av GDPR - Dataskyddsförordningen. Kommunstyrelsen, grundskolenämnden, vård- och omsorgsnämnden samt Eskilstuna Kommunföretag AB/Eskilstuna kommunfastigheter AB ska lämna svar på granskningen.

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen
Grundskolenämnden
Vård- och omsorgsnämnden
Eskilstuna Kommunföretag AB

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Eskilstuna
kommun

TRYGGHETSBOENDE

Redovisning för föregående verksamhetsår

Utskriftsdatum

För att kommunen ska betala ut årets subvention ska godkända trygghetsboenden lämna in redovisning för föregående verksamhetsår som visar att kriterierna fortfarande uppfylls.

Uppgifter

Hyresvärd/Fastighetsägare/Förening Pingstförsamlingen i Eskilstuna	Redovisningen gäller verksamhetsår 2023	Redovisningen gäller detta trygghetsboende Trygghetsboendet Astrarna
---	--	---

Uppföljning av verksamheten

Hur många lägenheter har använts som trygghetsbostäder under året? 25 av 27	Har värd/värdinna genomgått kommunens introduktionsprogram för värd/värdinna? ☒ Ja ☐ Nej	I hur många av hushållen uppfyller minst en person ålderskriteriet 65 år? ☒ Ja ☐ Nej
---	--	--

I vilken omfattning har boende haft tillgång till värd/värdinna?

Värdinnan har en 50% tjänst

Beskriv verksamhetens genomförande under året såsom exempelvis sociala aktiviteter, gemensamma måltider, samverkan med frivilligorganisationer och tillgänglighet för rörelsehindrade.

Programverksamheten består av måndagar kl 14 fika, tisdagar kl 10 frukost/brunch, kl 13:30 lättgymna med åtföljande fikastund, onsdagar kl 12 sopplunch som även levereras vid dörren för dem som har det svårt att delta i lokalen. Påsktallrik, midsommarlunch, sill o surströmmingslunch samt jultallrik har också erbjudits de boende. Besök av gäster har också förekommit. Tillgängligheten för rörelsehindrade är god både till lägenheterna och samlingslokal.

Beskriv eventuella förändringar i förhållande till uppgifter lämnade i ansökan.

Inga förändringar i förhållande till ursprungsansökan har skett.

I övrigt vill vi framhålla detta till stöd för att verksamheten levt upp till kriterierna.

Ett par bussutflykter har anordnats under året.
Samordning av fönsterputs och fotvård har erbjudits under året.

Underskrift

Härmed intygas att vi fortsatt uppfyller kriterierna och att vi svarat sanningsenligt i denna redovisning.

Ort och datum Eskilstuna 240122	Namnunderskrift 	Namnförtydligande Claes-Göran Gustafsson
---	---------------------	--

SEF Kommunikation AL2023-01

Skicka din redovisning till Eskilstuna kommun, Vård- och Omsorgsförvaltningen, Alva Myrdalsgata 5, 631 86 Eskilstuna eller via epost till vard-omsorgsforvaltningen@eskestuna.se senast den 31 januari året efter redovisat år.